

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-heteses péld. sor egyszer 20 f.,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitól-péld. sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Az első újabb névszerinti
Póttartalékosok a politikában.
A megvádolt tantestület.
Öngyilkosság a zárdában.
Anglia legjobb partija.
A géprepülők aradi iskolája.
Vallásos házaspár.
Börtönre lieliák az aradi postatolvajt.
Visszavont 46orvosi pályázat.
Egy millió szénbányász sztrájkja.
A testvérgyilkos szerzetes
Ítélet a temesvári automobilkatasztrófa ügyében.
Tarkaságok.

Az obstruktorok multja.

Arad, március 1.

Három nap óta a képviselőházban egy kifejezésben merül ki minden obstruktor torka. Valahány felszólaló, valahány közbeszóló s állandóan zajongó van, mind ezt hajtogatja: az eddigi gyakorlat. Ez az egyetlen ér-
vük és menekvésük, szemben a ház-
szabályok helyes értelmezésével s ha-
misíttatlan gyakorlásával. Ez az egyet-
len jelszavuk, amelylyel magukat
biztatgatják, másokat pedig inge-
relni s a nemzetet az „alkotmányse-
lem s az erőszak” rémével megriasz-
tani akarják. Es ime, csodálatos
jelenség! Sem a parlamentben, sem
a sajtóban, sem az országos köz-
véleményben nem támad visszhangja
a véskiáltásnak. Az ok igen egy-
szerű. A gyakorlatra való hivatkozás
értékét veszítette a közvélemény sze-

mében. Ma már minden újságolvasó
ember tudja, hogy épen a jelenleg
leginkább kiáltozó obstrukciós urak
voltak azok, akik, mikor a maguk
politikai érdekeiről volt szó, a leg-
kiméletlenebbül forgatták a házszabá-
lyokat, s erőszakosan magyarázták ak-
kor is, amikor nem is obstrukcióval,
nem is erőszakos akadékoskodással
állottak szemben, hanem a mikor
egyszerűen csak arról volt szó,
hogy az ő ellenfeleiknek parlamenti
fellépése lassította a tárgyalási tem-
pót, vagy kényelmetlen volt. Vagyis
épen ők voltak azok, akik szakították
az addigi gyakorlattal, azzal az
addigi gyakorlattal, a melyet a sza-
badelvűpárt jegyében álló parlamen-
tek honosítottak meg a házszabályok
értelmezése és alkalmazása terén. Ez,
a régi szabadelvűpárt idején támadt
gyakorlat laza volt és a kelletténél is
liberálisabb s alapult a szólásszabad-
ságnak, valamint az ellenzéki bírá-
latnak szinte tulzott tiszteletén. Igaz,
nem is gondolt akkor senki arra,
hogy a magyar parlamentbe bevo-
nul az obstrukció, hogy akadnak a
magyar parlamentben egyesek és pár-
tok, a kik a felelősségnek érzését ma-
guktól messze elvetve, minden lel-
kiismeret nélkül és minden objektív
cél nélkül, az országnak egyenes ká-
rára visszaéljenek a házszabályokkal
és az azok kezelésében kifejlődött
gyakorlattal.

Ezt a szabadelvűpárti régi gya-

korlatot tehát, ha ők maguk meg nem
is döntötték volna, meg kell változ-
tatni abban a pillanatban, a mikor az
ország érdekeire ártalmassá válik.
Még az írott törvényt is módosítják,
ha a gyakorlati tapasztalás felderíti
hiányait és megmutatja a réseket, a
melyeken keresztül az kijátszható.
Hát még mennyivel inkább kell meg-
változtatni az olyan „eddigi” gya-
korlatot, amely egy törvény helytelen
alkalmazásában áll s amely nem
tartva bizonyos eshetőségektől, még
olyan helyeken is rést nyit a tör-
vény rendelkezéseiben, ahol a törvény
erre módot sem ad? Az ilyen gya-
korlat egyenesen törvénysértés lenne.
Es mindenki, aki ilyet meghonosí-
tana, kitenné magát a törvényes meg-
torlásnak.

A házszabály törvényerejű a kép-
viselőház számára, melyet tenát hely-
telenül alkalmazni nem szabad, annál
kevésbé, mert hisz maga a jelenlegi
házszabály a legmesszebbmenő és
rosszhiszeműség esetén végzetes libe-
ralizmust tanúsít a szólás, a vitatko-
zás és a formalizmus szabadságának
védelmében, ойannyira, hogy épen
amit védeni akar, azokat a szabadsá-
gokat is helyenként kiszolgáltatja a
rosszhiszeműségnek. Amíg a házsza-
bályok e fogatkozása konkrét esetek
kapcsán szembe nem szökik; amíg az
csak zavarokat okoz, de fennakadást
nem, addig ám hagyján a lanyhaság,
az „eddigi” gyakorlat jelszava és

Kisleányok.

Írta: Hegedűs Gyula.

Reggel hét óra volt s Kalmár kisasszony
átsétált abba a szűk, egyablakos szobába, ame-
lyet — most épen egy hónapja — műhelynek
nevezett ki. Kise puffadt arca és kicsi, szurós
szeme volt, amely megborzongatta azt, akire
ránézett s még mielőtt megazálalhatott volna
vékony, nyafogó hangján, már bizalmatlanná
tette és elidegenítette magától azt, akivel be-
szélni akart.

— Mi az? — fordult a két leány felé, akik
kalapformákat díszítettek föl tarka virágokkal
meg széles, fekete tollakkal. — Már hét óra el-
mult s maguk csak ketten vannak itt? Holvan
a Lujza s hol van a Terka?

Ugy nézett rá a két leányra, olyan bizal-
matlankodó, alattomos pillantással, mintha azok
rejtegettek volna valahol a Lujzát, meg a Terkát.

— Nem tudom hol vannak — felelte az
egyik leány — tegnap este óta egyit sem
láttam.

De ebben a pillanatban kinyílt már az ajtó
s kipirosodott arccal, libegve szaladt be rajta
egy tizenöt tizenhatasztendős kisleány. Kalmár
kisasszony épen feléje fordult, de már nem volt
ideje szólai.

— Kisasszony... — libegte a kisleány —
a Lujza... a Lujza...

— Mi van a Lujzával? — vágott közbe
nyersen a kisasszony.

A kisleány hallgatott egy pillanattig, hogy
lélegzethet juthasson, aztán kicsit siránkozva,

de azzal a büszkeséggel, hogy ő mondhat el
először egy ilyen fontos hírt, majdnem szavalva
mondta:

— A Lujza meghalt...

Kalmár kisasszony hunyorított a szemével,
ami azonban nem jelentett semmit; mert ak-
kor is így tett, amikor azt jelentették neki,
hogy új vevőt kapott az egy hónapos fizet. A
leányt nézte, aki levetette a kabátját meg a
kalapját s oda ült a másik kettő mellé az asz-
talhoz kalapokat díszíteni.

— Csak ma vették észre, azért jöttem ké-
sőbbben, kisasszony. Holmentem érte, mert ed-
dig még minden reggel együtt jöttünk a mű-
helybe s amint fölmegegyek, sir az apja, sir az
az anyja, meg a testvérei és idegen urak van-
nak ott, akik azt mondják, hogy el kell vitetni
a Lujzát, mert meghalt. Az apja azt mondta,
hogy valami port vett be, attól halt meg és
azt fzeni a kisasszonynak, hogy tessék neki
elküldeni azt a pénzt, ami még járt a Luj-
zának.

— Bolond leány — mondta szigorúan Kal-
már kisasszony és várt, felszemmel a kisleányra
pillantva, hogy folytassa.

A kisleány észrevette azt a biztató pil-
lantást és a másik kettőre nézve, szinte diadal-
massan mondta:

— A szerelem miatt halt meg a Lujza,
kisasszony. Hagyott egy levelet s azt írta benne,
hogy az udvariója goromba volt vele, nagyon
rossz volt vele és azt mondta neki, hogy ő ur
és nem veheti feleségül a Lujzát. Erért vette
be a port a Lujza.

Kalmár kisasszony elfordította apró, viz-
színű szemét a leányról.

— Dolgozatosk mondta, aztán kiment.

De alighogy kitépte a lábát az ajtón, a má-
sik két leány egyszerre fordult Terka felé:

— Igaz, igaz. A jegész miatt tette Lujza.

Az egyik, egy kis szőke leány, sajnálkozva
mondta:

— Szegény Lujza. Jó leány volt.

— Nagyon jó leány volt — tette hozzá a
másik, egy fekete hajú, egérképu leány.

Mintha léptek hallatszottak volna a szom-
szédos szobából: mind a hárman egyszerre az
asztal fölé bajoltak. Csak épen, hogy a kettő
volt a munkán, hogy a kilincs csattanására
rögtön megragadhasák. Így néztek egymásra
s a szemükben ott volt az az álszatos meghu-
nyászkodó tekintet, amely Kalmár kisasszony
számára volt előkészítve. De a kisasszony csak
elhaladt az ajtó mellett s nem ment át. Terka
az egérképu leány felé fordult:

— Most szólhatsz a testvérednek, Mariska.

A kisasszony biztosan fölveszi.

Mariska nem felelt és egy darabig csend-
ben voltak mind a hárman. Odaesett a tekin-
tetük a Lujza helyére, amely tressen maradt s
idegenkedve, de valami hódolattal bámulták az
üres széket. Kint süttött a nap és szelid, fe-
hér fénye a szemben levő kis házon át elju-
tott a földszinti ablakig, amelynek üvegén, mint
valami kis gyémántok ragyogtak az apró por-
szemek. Lujzára gondoltak mind a hárman;
maguk előtt látták fehér arcát, lecsukott sze-
mét, összeszorított ajkát és így, a képzeletük-

ürügye mögött való kényelmes meghuzódás, az a patópálság, hogy — majd ráérünk arra még. De mihelyt beáll az a pillanat, hogy ez a házszabályszerű szabadság az ország nyugalmát és haladását veszélyezteti, akkor még magát a házszabályt is meg kell változtatni.

Az első újabb névszerinti.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1.

A technikai obstrukció két napos házszabályvita után ma eljutott az első névszerinti szavazás kieszközöléséig. Ma ugyanis az obstruktorok Náway Lajos tegnapi nyilatkozatához alkalmazkodva, mindössze egy szabadságkérő-levelet nyújtottak be az elnökhöz, hogy így egy névszerinti szavazást mindenestre biztosítsanak. Az elnök ezt el is rendelte.

Mielőtt azonban a szavazásra került volna a sor, a Justh-párt az elnöki előterjesztésekbe kapasszkodva, hosszadalmas és szörszálhasogató vitát indított arról, vajjon ezek a szabadságkérések a Kenedi Géza idevonatkozó ellenindítványa napirend előtt tárgyalassék-e tovább, vagy a napirend során szereplő véderőreform. Az ülés végét napirendi vita tette zajossá.

Náway Lajos elnök nyitotta meg a mai ülést háromnegyed 11 órakor. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök jelent, hogy Benedek János sürgős interpellációra kért engedélyt a betiltott szociáldemokrata felvonulás tárgyában. Az engedélyt megadták.

Batthyány Tivadar gróf megcáfolja a lapokban és a képviselőházban hangzatosított hírt, hogy 6 Bécsben járt a trónörökös katonai irodájában. Ezt a híresztelést kerekén visszautasítja. Hogy 6 Bécsbe szokott járni, ahhoz senkinek semmi köze.

Polónyi Géza személyes megtámadtatás címen szólal fel. A tegnapi ülésen Farkas Pál azt kiáltotta közbe basszédokor: Így parancsolják ezt a jezsuiták! Kijelenti, hogy neki nem parancsolnak a jezsuiták, de különben sem ismer jezsuitákat.

Náway elnök jelenti, hogy Vertán Endre

több heti szabadságot kért. Kérdi a Házat, megadja-e a szabadságot?

Felkiáltások: (jobbról) Megadjuk! (balról) Nem adjuk meg!

Eltér Zsigmond: Kéri a Házat, hogy utasítsák el Vertán Endre szabadságkérését.

(Mi legyen a napirend előtt?)

Náway: A benyújtott indítványra a házszabályok értelmében e rendeli a névszerinti szavazást. Ismerteti a tegnapi megállapított napirendet, mely ellen kifogásokat tesz.

Polónyi Géza: A joggyakorlat szerint kéri, hogy a napi bejelentések önállóan intéztessenek el és felhívja az elnököt, hogy rendelje el a névszerinti szavazást.

Náway Lajos: Mielőtt a kérést teljesítené, megállapítja, hogy a mai ülés napirendje tévesen lett megállapítva.

Beöthy Pal alelnök kijelenti, hogy tegnap a napirend megállapításakor azt javasolta, hogy a benyújtott indítványok napirend előtt intéztessenek el.

Batthyány Tivadar gróf ismerteti a napirend megállapítását, melyet az alelnök tegnap az 6 indítványa értelmében fogadtatott el.

Justh Gyula beszélt azután hosszasan a napirend megállapításához. A házszabályok szigorú betartását kéri és javasolja, hogy a tegnap félbenmaradt napirend előtti vita a mai napon folytatódjék.

Náway Lajos elnök azt fejtegeti, hogy 6 a házszabályokat helyesen alkalmazza. Azaz pedig, hogy az elnöki előterjesztéseket alelnök terjeszti elő, csupán az eddigi gyakorlat szerint jár el, mert azt nem írja elő a házszabály, hogy mit kell alelnök előterjesztetni.

Holló Lajos helyesnek tartja Beöthy alelnök eljárását, aki tegnap a napirend megállapításánál a házszabályokhoz alkalmazkodott. A tegnap félbenmaradt napirend előtti vitát ma folytatni kell. Ezt a házszabály parancsolja s ehhez az elnöknek is alkalmazkodni kell. Előbb jön tehát a tegnapi félbenmaradt napirend előtti vita, aztán a mai elnöki előterjesztés s végül a mai napirend megállapítása.

Náway Lajos újból kéri a Házat, hogy megadja-e Vertán Endrének a szabadságot?

Felkiáltások: Megadjuk! Nem adjuk meg! Náway Lajos erre elrendeli a névszerinti szavazást. (Óriási éljenszés a baloldalon.)

A névszerinti szavazás incidensek nélkül történt meg és Vertán Endre szabadságát 161 képviselő megszavazta, 13 nem, a munkapárti oldalról gunyos kiáltások hangzottak Vertán felé: — Jó egészséget! — Szerencsés utat kívánunk!

(Vita Kenedi indítványáról.)

Esután az elnök újból föl akarja tenni a kérdést Kenedi tegnapi indítványára, hogy az 6t képviselő szabadságot kérő levele fölött egyszerre történjék meg a döntés.

Justh Gyula az elnök előterjesztésével szemben a házszabályok 239. szakaszához szólva követeli, hogy az elnök terjeszse elő a választ váró interpellációk jegyzékét. (Helyeslés.)

Polónyi Géza a házszabályokhoz szól. Kifejti, hogy tegnap még tis képviselő jelentkezett szólásra s ezeknek szólási jogát konfirmálni nem lehet. Kéri az elnököt, hogy a házszabályok rendelkezéseinek tegyen eleget és olvastassa fel a választ váró interpellációk lajstromát. (Helyeslés az ellenzéken.)

Elnök kijelenti, hogy a választ váró interpellációk bemutatása az elnök kötelessége. Ő el is hosta a lajstromot, előbb azonban azt kell elintézni, amit a tegnapi ülésen mára balasztottak, vagy a szabadságkérő levelek fölött való döntést.

Abrahám Dzsó szerint is helytelenül járt el az elnök, mert a választ váró interpellációk jegyzékét azért kell bemutatni, hogy a minisztereknek mód adassék a válasz megadására.

Batthyány Tivadar gróf, Bakonyi Samu és Polónyi Dzsó felszólalása után

Náway Lajos kijelenti, hogy holnap fogja felolvastatni a választ váró interpellációk jegyzékét.

(Vihar a napirend megállapításánál.)

A képviselőház holnapi ülésének napirendje körül nagy kavargódás támadt. Náway Lajos tegnap az ellenzék állítása szerint azt ígérte, hogy a házszabályvitát tartja napirenden. A mai névszerinti szavazások után folytatták is a házszabályvitát. Ma félkettőkor csakugyan azt indítványozta az elnök, hogy a holnapi ülés első pontja a szabadságkérő levelek elintézése, második pontja a véderő tárgyalása legyen. Most jött a meglepetés. Fölállt a többség pártjairól Antal Géza és az ellenzék zarában beszélni akart.

— Oly fontos a véderőreform, — mondotta Antal Géza — hogy okvetlen a napirend első pontjának kell kitűzni. Indítványozom, hogy es legyen az első pont a aztán jöjjön a szabadságkérés elintézése.

Polónyi Géza nyomban kijelentette, hogy az elnök napirendi indítványát támogatja, mert meg kell védeni az elnöki tekintélyt. (Óriási

ben bámulták a Lujza szépségét. A szőke leány, aki roppant büszke volt fehér sima arcára, elgondolkozva mondta:

— Azért nem volt valami szép leány a Lujza. Nem volt csunya, de nem is volt szép.

— Nem is — felelte az egérképű — de 6 nagyon sokat tartott magáról.

— Es az a fehér ruha, amely tegnap is rajta volt, nem is állt neki jól.

— De a jogásznak nagyon tetszett — szólalt meg Terka. — Én tudom, mert Lujza nekem mindent elmondott. Nagyon szépeket beszélt neki a jogász.

A leányok nem feleltek neki. A szőke szeszelszónitotta magát Lujzával és elbizakodottan mosolygott.

— Nem volt kis keze és kis lába — mondta az egérképű és kedvvel nézegette a kezét, amely meglehetősen keskeny volt.

Terka egyszerre izgatottan ugrott fel az asztaltól.

— A jogász még nem is tudja! — kiáltotta. — Bistos, hogy ma délben érte fog jönni. Ki fogja neki megmondani?

A szőke leány felvillant a szemé, de aztán lassan, szinte kényszeredetten mondta:

— El odamehetek hozzá...

Az egérképű ártatlan arcot vágott.

— Nem kell odamennem, én is megmondhatom neki...

Egymásra pillantottak s ebben a tekintetben nem tudták eltitkolni a gondolataikat. Ugy nézték egymást, mintha ebben a pillanatban fedezték volna föl, hogy ellenségek s a gyűlöletet, amely most született meg a lelkükben, nem tudták elleplezni a szemükben.

Terka nem látta őket. Az asztal fölé hajolt és dolgozott.

— Majd megmondom neki — szólalt meg — hogy tegnap este egész vig volt a Lujza és én gondolni sem mertem volna arra, hogy ilyeneket tervez.

A másik két leány egyszerre kérdezte:

— Te?

Terka rájuk nézett. Nem értette a kérdést.

— Te fogod megmondani? — kérdezte élesen a szőke leány.

— Mért ne mondjam meg neki?

— Te? Hát már oda akarsz menni hozzá?

Még ki se nőttél a földből, máris pályázol rá?

A kisleány csak most értette meg, mit mondtak neki. Nem tudta hirtelenében, mit feleljen, de aztán ingerkedve, dacosan nézett a másik kettőre.

— Hát én. Igenis én. Mért ne? Én ismerem, ti pedig nem ismeritek. Én sokszor sé táltam is vele, meg a Lujzával.

Az egérképű egyszerre előntötte a méreg.

— Majd pofonütlek, ha odamerészkedel — kiáltott rá. — És megmondom a kisasszonynak.

A kisasszonynak semmi köze hozzá

Nem tudtak már neki mit felelni; hallgatnak. A kisasszony belépett a műhelybe és elégedetlenül nézte a munkájukat.

— Nagyon lassan haladnak, nagyon lassan — nyafogta — úgy látszik, hogy ha én kiteszem innen a lábamat, maguk beszélgetnek, vagy mit csinálnak, de nem dolgoznak.

Sóhajtott egyet, nehezen és fájdalmasan és a kezébe vett egy kalapot.

— Hát ez mi? — fordult az egérképű felé.

— Ez munka? Hát azt hiszi, hogy ezt elfogadják tőlem?

Az egérképű szégyenlősen lesütötte a szemét, a kisasszony pedig szigorúan mondta:

— Csinálja újra. Vagy le az egész dísz és csinálja újra.

Ott maradt, leült s az egérképű dühösen fogott neki a munkának. Csend volt; mind a hárman dolgoztak, a kisasszony pedig újságot olvasott. Néha lopva egymásra pillantottak; mérges, gyűlölködő tekintettel s minduntalan rálaptak egymást, hogy az utca felé bámulnak, a tulsó oldalra, ahol a jogász várni szokott. A szemükben volt valami alattomoság, valami dacos düh, amely kitört volna, ha nem tiltott a kisasszony. Így dolgoztak, erőlködve és kintlódva, amikor tizenkettőt ütött az óra. A kisasszony fölállt, az egérképű pedig odament az ablakhoz, mert mellette, a fogason volt a kabátja. Kinézett s elsápadva sugta a szőke felé:

— Micsoda szemtelenség! A Böske van a jogászzsal!

A szőke odament.

— Rátenetes — mondta. — A legjobb barátja volt a Lujzának s nem szégyelte most elcsipni az udvarlóját...

A leányok ott álltak az ablaknál és szótalan dühvel nézték őket. A jogáson fekete nadrág és világos kabát volt s ha nevetett, mesziről is látszott, hogy három foga hiányzik elől. A kisleány, aki vele ment, folyton kacérkodó mosolygással fordult feléje; a jogász ilyenkor behúzta a fejét és úgy nézett végig az utcán, mintha csudálkoznék rajta, hogy más is mer azon az uton járni, amelyen 6.

derültség a jobboldalon.) Ha az elnöki előterjesztést nem intézik el, akkor másnapra marad. Az elnöki intézkedés nem eshetik a Ház indítványozási joga alá. Rámutat az osztrák parlamentre.

Felkiáltások a jobboldalon: Nagyon érdekelnék az osztrák parlament iránt! Kérdezzék meg Batthyányt!

Polányi Géza: Ausztriában is az elnöki előterjesztéseket használták fel az obstrukció eszéjaira. Aztán módosították a házszabályokat. Addig, amíg a mostani házszabály van érvényben, tűrni kell. Az elnök be akarja váltani ígérését. Nem teszi föl, hogy ki akar bujni alóla. Ez bizalmatlansági indítvánnyal járna.

Antal Géza: Tessék!

Holló Lajos szólalt föl az elnöki indítvány mellett. Ha ettől eltérnek, megsértik a házszabályt. A többség összejár az elnökkel. Az újonnan megválasztott elnökkel szemben az ellenzéknek garanciát nyújtottak a vezérek, hogy az eddigi szellemben kezeli a házszabályokat. (Zaj.)

Náray Lajos elnök: Csodálkozom azon, hogy a képviselő ur ezt a napirend kérdésénél hozza szóba.

Holló Lajos: Teljes mértékben ellenkezik a szokással a napirend-megállapításnak az a módja, amelyet az elnök most javasol. E nyílt, egyenes megsértése a házszabályoknak. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Ifju Bujanovich Sándor szólalt fel ezután. A házszabályok 194. §-a — mondotta — csak arra utasítja az elnököt, hogy előterjesztéseit bemutassa, de, hogy erre mikor kerüljön a sor, az mellékes, nincs rá intézkedés. (Nagy zaj. Ellentmondások a baloldalon.) Rendkívül fontos érdeke az országnak, hogy a véderő minél előbb napirendre tűzessék és rendes parlamenti formák között tárgyalassák. A véderő késleltetése nagy kárára volna az országnak, ezért hozzájárul Antal Géza indítványához. Az ellenzék nemcsak a véderő, hanem más fontos javaslatok tárgyalását is megakadályozza. Önök eljárásukkal késleltetik a választójogot is, amelyet pedig fontosnak tartanak. (Nagy zaj)

(Megismételt szavazás.)

Mikor Náray Lajos elnök szavazás alá bocsátotta az indítványt, a munkapárton nem értették meg a kérdés föltevését és a többség tévedésből az elnök napirendi indítványa mellett állott föl. Ebből óriási zavar támadt. Az ellenzék az elnököt kiáltotta, hogy a szavazás megtörtént és a többség elvetette Antal Géza indítványát. A nagy zaj és felelés oly mértékű volt, hogy az elnök kénytelen volt az ülést öt percre felfüggeszteni.

Náray elnök a szünet után újra megnyitotta az ülést és konstataulta a gyorsíró jegyzetéből, hogy a szavazás helyesen történt, amennyiben magának az elnöknek indítványára szavazás egyáltalán nem esett, Antal Géza indítványánál pedig a többség fölállott, tehát a Ház azt a napirendet állapította meg holnapra. Megjegyezte azonban az elnök, hogy mivel a nagy zajban sokaknak kétsége támadhatott és mivel talán a kérdés föltevését nem hallotta mindenki, kész arra, hogy az indítványokat még egyszer szavazásra bocsássa.

Ez ellen az ellenzék zajosan tiltakozott és amikor Náray elnök mégis újra szavazásra tette föl a kérdést, a Justh párt vezérének intására fölállott és egy emberig otthagyták a termet.

Miután így a Ház ellenpróbával is határozattá emelte Antal Géza napirendi indítványát.

Benedek János jelentette még be, hogy a megtiltott szocialista tüntetésről való sürgős

interpellációjának megtartása fölösleges, mert a tüntetésre már megadta a főkapitány az engedelmet.

Az ülés ezzel véget ért.

A megvádolt tantestület.

— Érdekes rágalmozási pör az aradi törvényszék előtt —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Szokatlan rágalmozási pör tárgyalását kezdte meg ma az aradi büntető törvényszék. A vádlott Biró Imre nagykamarási földmives, akit kilenc rendbeli rágalmozással vádolt meg a királyi ügyésség, amelyet állítólag az arad-megyei nagykamarási állami tanítószék sérelmére követett el.

Az Aradi Közlöny másfél évvel ezelőtti hírt adott arról, hogy Biró Imre nagykamarási lakos és társai népgyűlést akartak tartani, amelyen a helybeli iskola-viszonyokkal szerettek volna foglalkozni. Ugyanis a szülők egyrésze nincs megelégedve az ottanitanügyi viszonyokkal s ezt népgyűlés formájában akarták nyilvánosságra hozni. A főszolgabíró azonban betiltotta a népgyűlést azzal az indoklással, hogy a nép nem jogosult a tanügyi férfiak működése fölött kritikát gyakorolni. Ha valami panaszuk van, forduljanak a tantestület fölttes fórumához, az majd elbírálja, hogy jogos-e a panasz.

Biró Imre és társai szót fogadtak. Biró Imre beadványt szerkesztett, amelyben nem épen szalonképes hangon bírálta meg a tantestület tagjait. Elmondta, hogy egyes tanítók véresre verik a növendékeket; egy fiú például majd megöletült, úgy felpofosia a tanító ur. Az egyik tanfőúr pedig azt is megteszi, hogy amikor a barátnője megjelenik, otthagyja a gyerekeket és azok tanítás nélkül mennek haza az iskolából. Valamelyik tanító ellen azt a vádat emelte Biró Imre, hogy folyton a határban van és szívesebben tűzi a vadakat, mintsem a gyerekekkel foglalkozzék.

— Emiatt pedig — mondta a beadvány — ami gyerekeink tudatlanul nőnek föl. Kérem a nagyságos tanfelügyelő urat, hogy a tanítók ellen rendelje el a vizsgálatot.

A goromba hangú beadványnak más hatása volt, mint amit Biró uram várt. Nem a tanítók, hanem ő ellene indítottak vizsgálatot. A megbántott tanfőúrt ugyanis rágalmozás miatt feljelentették a panaszkodó Birót, aki ellen az aradi ügyésség kilenc rendbeli rágalmozás címén vádat emelt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi büntető törvényszék. Biró Imre beismerte, hogy ő írta az inkriminált beadványt, amelynek adatait bizonyítani kívánja. A törvényszék néhány tanút kihallgatott, akik ingadozó vallomást tettek. Mivel a beadvány több részletét bizonyító tanúk ma nem jelentek meg, a törvényszék elnapolta a tárgyalást, amelyet rövid idő múlva újra tárgyalni fog.

TANÜGY.

(—) Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Papp György, Lejtényi Sándor és Kara Győző aradi kir. főgimnáziumi rendes tanárt a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, Bereczky Imre dr., Kisfalusi István, Párcs István és Román József ugyanottani rendes tanárt pedig a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába nevezte ki.

A póttartalékosok a politikában.

(Osztrák intrikák a kormány békekötése ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 1.

A Ház folyosóján ma mindenki arról beszélt, hogy a miniszterelnök és az osztrák miniszterelnök között ellentétek vannak a póttartalékosok dolgában. Kíváncsian lesi mindenki, miként fog kifejlődni a két miniszterelnök között ezen nagyjelentőségű és következményeiben kiszámíthatatlan konfliktus.

Dél felé hírt hozták, hogy a miniszterelnök a Házban van és a kabinet tagjait magához kérte dolgozó szobájába. A miniszterelnök szobájában értekezletet tartottak a kormány tagjai és a következő kommunikét adták ki:

Bécsi lapok nyomán a budapesti sajtó a politikai helyzettel kapcsolatban tegnap óta egy átirattal foglalkozik, amelyet a hadügyminiszter intézett volna a magyar miniszterelnökhöz a véderőjavaslatnak a póttartalékosok visszatartására vonatkozó rendelkezése és illetve az erre nézve tervbe vett országos határozat tárgyában. Illetékes helyen kijelentik, hogy a hadügyminisztertől e tárgyban a miniszterelnökhöz semmiféle átirat nem érkezett és így az e hírhez, különösen a bécsi sajtó részéről fűzött kombinációk is elejétől végig tárgytalanok.

Az értekezlet után a Házban az a hír terjedt el, hogy Khuen-Héderváry holnap Bécsbe utazik, a kérdés tisztázása végett. Ha az ut elmarad, a Ház holnapi ülésén felszólal a miniszterelnök és kijelentéseket fog tenni a tartalék behívása dolgában.

Auffenberg és Stürgkh tiltakozása.

Ezzel a cáfolattal ellentétben a Neue Freie Presse mai közleménye bőven foglalkozik azokkal a jegyzékekkel, amelyeket Auffenberg lovag közös hadügyminiszter és Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök a póttartalékosok behívására vonatkozó deklaráció ügyében a magyar kormányhoz intéztek. A hadügyminiszter jegyzéke a lap szerint kijelenti, hogy ő felsége minden körülmények között rendkívüli viszonyok beállta esetén kizárólag a katonai rend és a katonai szükségletek mozzanataira lesz tekintettel és nem fogja magát korlátoztatni ama jogokban, amelyeket a véderőtörvény megállapít. Az osztrák miniszterelnök hasonló értelmű jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amely jegyzék a tervezett határozati javaslatnak meg nem engedhetőségét bizonyítja részletes közjogi fejtegetések kíséretében. A bécsi lap cikkelye a következőképen zárul:

— Egyelőre nem lehet megállapítani, hogy milyen kivezető útja marad a magyar miniszterelnöknek, minthogy a közös hadügyminiszter jegyzéke utal arra, hogy a korona osztrák véderőtörvény szövegét ismeri el, ellenben a magyar képviselőház ellenzéke azt követeli a miniszterelnöktől, hogy a tervezett határozati javaslatnak elismerését vigye keresztül. Ez olyan politikai székely, amelybe Héderváry grófnak sohasem lett volna szabad magát belevetnie. A magyar miniszterelnöknek lesz alkalma személyesen meggyőződést szerezni a bécsi hangulat komolyságáról.

A trónörökös a királynál.

Amint Bécsből jelentik, Ferenc Ferdinánd királyi herceg ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás félórát tartott.

TÖRVÉNYKEZÉS

A testvérgyilkos szerzetes.

— Merénylet a tárgyaló teremben. —

Távirati tudósítás.

Petrkán, március 1.

A tegnapi tárgyalás végén még több tanút hallgattak ki, akik Mazoch szövéseiről vallottak. Mazoch a perjeltől engedelmet kért arra, hogy egy betegnek Blindorban az ntolsó kenetet megadhassa. Ezt az engedelmet fölhasználta arra, hogy megszökjék s eljutott Olkuba, ahol egy koresmában pálinkát ivott. Itt ekkor már tudták a gyilkosságot és Mazoch Vencel holitestének megtalálását. Egy tanu megvallotta, hogy Mazochot tíz rubelért átvitte a határon.

A mai folytatolagos tárgyalás ismét számtalan titkot hozott napvilágra, melyben cenzúrachui szerzetesek voltak a bűnösök. A délután folyamán izgalmas jelenet játszódott le a karsaton. Egy asszony mindenáron át akarta törni a korlátot, hogy késsel a kezében a vádlottra rontson, a körülállók azonban ezen tervét megakadályozták. Kihallgatásakor elmondotta, hogy az egyik leányát 16 éves korában elcsábította egy pap, három gyermeke született leányának és azután csábította rutul cserben hagyta. A közönség az egész tárgyalás folyamán nagyon izgatottan viselkedett.

§ A trafikoszó gyilkosa. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi esküdtbíróság ma tárgyalta azt a borzalmas rablógyilkosságot, amely múlt évben, egy novemberi este Pozsonyban történt. A gyilkosok Benes József pincér, Rapcsányi Ignác szerelő, két másik társuk Kilián János és Stebeták Rezső bécsi soffőrök segítségével megölték és kirabolták özvegy Németh Jánosné trafikoszót és nyomorék öreg leányát, Németh Klárát. Boával és zsebkendővel fojtották meg őket, azután elrabolták hat száz koronát kitévő készpénzüket. A három ember fölött a pozsonyi esküdtbíróság ítélkezik. Stebeták bécsi soffőr ma mint tanu szerepel. Őt majd a bécsi bíróság fogja felelősségre vonni. A tárgyalás iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Az esküdtszék megalakulása után az elsőrendű vádlottat, Benes Józsefet hallgatták ki. Benes beismerie, hogy részt vett a rablógyilkosságban, de tagadja, hogy ő ölte volna meg a nőket. Csak rabolni akartak, gyilkolni nem.

— De hisz beismerie, hogy Németh Klárát maga ölte meg, — mondta az elnök.

— Nem akartam megölni. De mert nagyon kiabált, zsebkendőt tömtem a leány szájába. Nem is vettem észre, hogy meghalt.

Ezután a többi vádlott kihallgatására került a sor. Ítélet csak holnapra várható.

§ A kalocsai érsek pöre az aradi törvényszéknél. Csernoch János kalocsai érsek, mint ismeretes, nemrégiben elbirtoklási pert tett Borosjenő község ellen folyamatba. A község ugyanis birtokába vette az iskola taciói lakát, mely pedig a katolikus egyház tulajdonát képezte. Az egyházfő a perben kérte a tulajdonjog kimondását s egyuttal a birtokba való visszahelyezést. Ma tartott az ügyben az aradi kir. törvényszék polgári tanácsa tárgyalást, miután azonban a püspök jogi képviselője a bizonyítás kiegészítését kérte a tulajdonjogot illetőleg, a tárgyalást elnapolták.

§ A kigolyózás nem megbecsztelenítés. Szegedről írják: Ausch Andor horgosi kereskedőt a horgosi kaszinó közgyűlése kizárta a tagok sorából. A kizárási határozatot azonban nem kézbesítették neki, ami fölött annyira fölháborodott, hogy levelet intézett a kaszinó vezetőségéhez, amelyben a választmány tagjait gyávának nevezte. A megsértett testület becsületsértés miatt büntető följelentést tett Ausch ellen s ezt az ügyet csütörtökön tárgyalta Somlyódy István büntető járásbíró. Ausch Andor a tárgyalás folyamán a kaszinó választmányára

ellen viszonvádat emelt, amiért a tagok sorából kigolyózták. A járásbíróság Auscht kétrendbeli becsületsértés vétsége miatt 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását fölfüggesztette, ellenben a választmányi tagokat fölmentette azon érdekes indoklással, hogy valamely egyesületből való kizárás nem megbecsztelenítő, ha az indoklás nem az. Szóval Ausch Andor a kigolyózás után épen olyan korrekt gavalér marad, mint azelőtt volt.

Öngyilkosság a zárdában

— Apácák között ment meghalni. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 1.

Nagy ijsedelem volt tegnap az István-telki Szent Erzsébet-zárdában, ahol a Pauli Szent Vincéről nevezett apácák hat elemi osztálylyal egybekötött leányinternátust tartanak fenn s mintegy harminc bennlakó kis növendéket gondoznak.

Tegnap délelőtt kilenc órakor az egyik apáca elképedve szaladt a főnöknőhöz és jelentette, hogy az egyik hálófülke, amelynek jelenleg lakója nincsen, be van zárva és erős gázszag tödül ki belőle. Az apácák ijedten szaladtak a cellához, de sehogyszem tudták kinyitni annak ajtaját.

Lakatost hívtak tehát, aki felnyitotta az ajtót és az apácák nagy rémületére egy idegen férfit találtak a cellában. A férfi eszméletlenül állapotban volt, a cellát fojtó gázszag töltötte be, mert az összes gázcsapok ki voltak nyitva.

Az ismeretlen emberhez elhívták a mentőket, akik megpróbálkoztak az élesztéssel, de fáradozásukat nem kísérte siker. Végre is az eszméletlenül embert be szállították az újpesti gróf Károlyi-kórházba, ahol gyógykezelés alá vették. Állapota azonban még mindig olyan súlyos, hogy kihallgatni nem lehetett.

A titokzatos esetről természetesen azonnal értesíték a rendőrséget is, amely megindította a nyomozást az ismeretlen ember kilétének megállapítása iránt. Estére kiderítették a detektívek, hogy az apáca zárda titokzatos vendége Klein Dezső huszonkét esztendőss szerelő, aki minden valószínűség szerint azért lopózkodott be a zárdába, hogy ott öngyilkosságot kövessen el. Hogy azonban miért választotta Klein Rezső épen az apáca-zárdát öngyilkossága színhelyéül és hogy jutott be erre a gondosan őrzött helyre, azt csak ő tudja megmondani, ha eszméletre tér.

Az apáca-zárdában nagy feltűnést és érthető izgatottságot keltett az eset s a kétségbeesett nővérek ma sem beszélnek még másról, mint a titokzatos emberről, aki az ő szent falak között akarja elkövetni a legnagyobb bűnök egyikét: az öngyilkosságot.

SPORT.

+ A tavasz legizgalmasabb mérkőzése lesz a Bácska—AAK. vasárnapi küzdelme a déli kerület bajnokságáért. A két együttes őszi találkozásán Szabadkán 1:0 arányban Bácska javára végződött, de ebben az akkori bírónak is volt része. Most a A. A. K. nemcsak revánsot akar venni, hanem meg kell erősítenie pozícióját a bajnokságban is, hogy őszi 4 pont veszteségét helyre hozza. A Bácska viszont fölényes vezetőhelyét akarja továbbra is biztosítani. Így előrelátható a küzdelem heves és izgalmas volt. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik az A. A. K. Török Gábor utcai pályáján. A belépő díjak a rendesek.

Anglia legjobb partija.

— Howard lord feleségül vett egy polgárleányt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

A londoni high life nagy eseménye, Howard de Walden lordnak, az egyesült angol királyságok leggazdagabb és legnépszerűbb peerjének esküvője volt, amelyet tegnap tartott meg a Marylebone katedrálisban. És pedig azért volt nagy szenzáció ez a menyegző, mert nem a vőlegény rengeteg vagyonához és szociális állásához mért pompa és fényesség kösült folyt le, hanem titokban és szándékos egyszerűségben ünnepelte a lord egybekelését menyasszonyával.

Minden londoni gyerek tudja, hogy kicsoda lord Howard de Walden. Az ő tulajdona, annak az óriási területnek a legnagyobb része, amelyen az angol főváros áll és Londonnak úgy társadalmi, valamint művészi életében elég nyugtalan, változatos, de mégis jelentős szerepet játszik. Vagyoni viszonyairól fogalmat alkothunk, ha tudjuk, hogy London legjobb üzleti részében elterülő telkei évente öt milliót jövedelmeznek. Évi jövedelme összesen hat millió korona.

Lord Howard, Anglia legrégibb nemesi családából származik és negyedik fia a norfolki hercegnek. Harmincegy éves és már tizenhárom éves korában a bur háborúban olyan hősiességgel harcolt, hogy jelenleg ezredesi rangja van az angol miliciában. Gyakran vállalkozó passzióiról a legmagasabb társaságokban nagyon sok mulatságos dolgot beszélnek. Az magától értetődő, hogy sportol és annak minden ágát üzi. Versenyistállót tart, jachtot tart, szenvedélyes vadász, automobiloikat és motorosonakokat gyárt saját tervei szerint és Anglia legjobb krikett játékosai. Tulajdonképeni ambícióját azonban ma ismét elégit ki. Személyes vonzalmat tanult a színház iránt és meg van róla győződve, hogy istenadotta költő és író. Nem kell hangsúlyozni, hogy egyáltalában nem kerül nagy nehézségekbe szellemi termékeinek bemutatása. Legközelebb a londoni opera Holbrooke operáját fogja bemutatni, amelynek szövegét Howard lord írta.

Elképzelhető, hogy a fiatal lord a legelső családkban is szívesen látott vő lett volna, lévén ő az angol birodalomnak, Indiát sem kivéve, a legjobb férfi partija. Óriási feltűnést keltett ezért az a hír, hogy házasodni készül és sok helyen szomorú csalódást is okozott. A lord ismét bizonyította, hogy mindennél többre becsüli függetlenségét és élettársát nem a maga társadalmi osztályából választotta. A menyasszonya és ma már a felesége, Raalte Margerita nem született sem hercegi, sem grófi egyben, mert az apja London Cityjében posztókereskedő volt. Nagyon kevesen tudtak csak arról, hogy lord Howard de Walden és Raalten kisasszony csütörtök délután a Maryleboni templomban egymásnak örök hűséget esküdtek.

A templom ajtaja előtt csak néhány kíváncsi verődött össze, a nagy elegáns londoni társaságból senki sem jelent meg. A lordot csak nagybátyja, Ellis kapitány kísérte egy automobilon a székesegyház elé. Nem sokára megérkezett a menyasszony automobílija, amelyből kivüle csak az anyja szállott ki. Az esküvő néhány percig tartott és egyetlen újságíró, a lord barátja, egyszersmind házassági tanúja, írta meg az angol főváros legnagyobb szenzációját. Amilyen titokzatos volt az esküvő, éppolyan titokban hagyták el Londont, hogy nászutra menjenek. A vőlegény is, a menyasszony is más más uton hajlatott a pályaudvarhoz, ahol a készenálló különvonatba szállottak és Hamburgon át Párisba utaztak.

Ítélet

a temesvári automobil katasztrófa ügyében.

— Három hónapot kapott a soffőr. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, március 1.

Tragikus végű szerencsétlenség történt múlt év május havában Temesvár és Szentandráshoz közt, az aradi országúton. Az aradi Westinghouse gyár egyik próbaautomobilján Temesvárra érkezett Horovitz Gusztáv aradi hírlapíró, Knotz Szilárd soffőr társaságában. Horovitz a próbakoosít bemutatatta Salgó Miksának, a temesvári Messenger boy vállalat tulajdonosának, aki Temesvárról egy autó kölcsönző vállalatot akart létesíteni. Ezen a próbakoosin Salgó Miksa és felesége az esti órákban elutaztak Aradra. Elöl ült Horovitz és a soffőr hátul egy alacsony, pár centiméter magas oldaltámlával ellátott, szűk és keskeny ülőkén foglaltak helyet Salgóék. Utközben az egyik kerék pneumatikja felpattant, az automobil legurult a kocsitúról a mezőbe, Salgó és felesége a kocsiból oly szerencsétlenül estek ki, hogy Salgó pár perc múlva meghalt, felesége meg súlyos sérüléseket szenvedett. Horovitz csak az arcán sebesült meg, a soffőr pedig pár karcolással menekült meg.

A szerencsétlenség folytán megindult az eljárás ennek során megállapították, hogy vétkes mulasztások történtek. Salgóné, aki közben felgyógyult, polgári pert indított a Westinghouse-gyár ellen kártérítés miatt. Ezenfelül a temesvári királyi ügyészség gondatlanságból elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt vádat emelt Dicker József, a Westinghouse-gyár igazgatója ellen, mert próbakoosin utasok szállítását engedélyezte a Knotz Szilárd soffőr ellen, aki vigyázatlanságával a szerencsétlenség egyik okozója volt. Ebben az ügyben ma délelőtti folyt le a temesvári királyi törvényszék büntető tanácsa előtt a főtárgyalás.

A tárgyalás Dicker József az aradi Westinghouse gyár igazgatójának kihallgatásával kezdődött. Nem érzi magát bűnösnek. Részletesen elmondja, hogy Horovitz Gusztáv rendelkezésére bocsátott egy gépkocsit abból a célból, hogy azt Salgó Miksának bemutassa. Fogalma se volt, hogy egy asszony is helyet fog foglalni a kocsiban. A kocsit, amelyet Horovitz Temesvárra vitt, nem látta, mert hiszen a gyárnak többi alkalmazottai, a műszaki személyzet adta ki. Ő csak rendelkezett, hogy kiadják.

A soffőr vallomása.

Knotz Szilárd vizsgázott soffőrt hallgatva ki ezután a bíróság. Nem érzi magát bűnösnek. Stratford mérnök utasítására jött Temesvárra. Délután a városban vezette a kocsit, aztán a Jendőherceg-téren Salgóék lakása előtt állt meg. Salgó és felesége velük akartak Aradra utazni. Amikor ezt hallotta, megemlítette, hogy az autó nem nagyon kényelmes. De azért Salgóék beszálltak a helyet foglaltak a hátsó ülésen. Az uton a kocsit első bal kereke egy kőbe vágódott, a pneumatik felpattant, a kocsit elvesztette irányát, bal felé futott, letért az árokba s belerohant a mezőbe. Akárhogy próbálkozott, nem bírt a fékkel. A kocsit a fűben tovább csuszított s csak nagyneműben állt meg.

— Milyen sebességgel ment?

— Ötvenöt-ötvennyolckilométer sebességgel.

— Horovitz azt mondta a vizsgálat folyamán, hogy hatvan-hetven kilométeres volt a sebesség.

— Nem volt annyi. Én tudom, mert tapasztalt soffőr vagyok.

— Salgóné azt mondta, hogy olyan sebességgel hajtott, hogy ő megijedt s szólt is.

— Ez nem igaz.

Észrevette még, hogy a többiek kiestek az autóból?

— Nem. Amikor a kocsit megállt, láttam, hogy egyedül vagyok az autóban. Hátrasiettem, először Horovitzra bukkantam, aki véres arccal tápáskodott fel a földről. Hátrább feküdtek Salgóék.

Salgóné kihallgatása.

Megindító jelenet volt özvegy Salgó Miksáné kihallgatása. Talpig feketében, gyászfátyollal a kalapja körül lép a bíróság elé. Hangja reszket s alig bírja könyeit visszafojtani. Részletesen mondja el az emlékezőes nap történetét. Az autót megnézte és ezt mondta:

— Erre nem ülök. Nincs hely s csak két személyt vihet.

Erre a soffőr a hátsó ülést felhajtotta. Mentünk, de oly gyorsan, hogy félki kezdtem. Az uram előre is szólt a soffőrnek:

— Merjének lassabban, mert a feleségem fél.

Horovitz mosolyogva nézett hátra és azt mondta:

— Ez csak eleinte van így.

Az autó tovább roham, férjem átkarolt engem, mert féltem. Aztán megtörtént a szerencsétlenség. Kiestünk. Én előbb visszanyertem az eszméletemet. Férjem nem tért többé magához. Meghalt. (Zokog.)

Az aradi tanúk.

Horovitz Gusztáv azt vallja, hogy be akarta mutatni az autót Salgónak. Az autó hatvan hetven kilométer sebességgel ment az ő laikus megállapítása szerint. Amikor a pneumatik elszakadt, ő is kiesett a kocsiból.

Ezután a bíróság kihallgatta Grossmann Alfréd dr. aradi ügyvédet, akik azonban lényegtelen vallomást tettek.

Róth Zsigmond aradi szállító jelen volt, amikor Horovitz kérte az autót Dicker igazgatótól. A megbeszélésnél Vértess dr. védő megemlíti, hogy a tanu Salgóné sógora.

Róth Zsigmond: Nem, kérem. Csak távoli rokonok vagyunk. A Salgóné nagynyja az én nagynyám...

Elnök: Két öreg asszony volt. (Zajos derűtség.)

A szakértői vélemények.

Stork Lipót magyar államvasuti főmérnök véleménye szerint a jelzett automobil, amelyen Salgóék mentek, kitűnő gyártmány. Az első ülés teljesen jó. A hátsó ülőke nem mondható biztonságosnak, mert támlái alacsonyak s elgörbülhetők vassedronybol készültek. Laikus utasokra nézve ilyen ülés abszolút veszélyes lehet s egy előzékeny elég alkalmas arra, hogy kidobassanak. Meggyőződése szerint 55-58 kilométeres sebességnél az automobil pneumatik-pukkanás következtében a kormány erős tartása mellett nem fordul le az országútról. Az a körülmény, hogy Salgóék egymás mellett feküdtek az árokban, bizonyítja, hogy egyszerre kihajítottak a kocsiból.

Szatmáry Károly ellenőrző szakértő olvassa fel ezek után szakértői véleményét, mely lényeges ellentmondásokban van a hivatalos szakértő véleményével.

Jörg Endre királyi ügyész: Ön ugyebár, Arad város főtisztviselője?

— Igen.

— Milyen viszonyban van a város azzal a gyárral, melynek Dicker ur az igazgatója?

— Háromszázezer koronával van a város a gyárnál érdekelve.

— Tehát megállapítom, hogy elítéltetés esetén a városra nézve is anyagi kár háramlanék és így a város ez ügyben érdekelve van.

Ezután Szigeti Henrik dr. ismerteti a boncsejnyzőkönyvet.

Majd a törvényszék mellőzte a védelem által bejelentett újabb tanukat, ami ellen Vértess Adolf dr. semmisségi panaszt jelent be.

Miután a bíróság még eleget tett Szatmáry szakértő kívánságának és megtekintette a törvényszéki épület előtt álló automobil, melylyel Szatmáry szakértő azt igyekezett bebizonyítani, hogy mostan divatban van oly automobilok építése, melyek hátsó ülésén még akkora támla sincsen, mint a Salgó által használt próbakoosin, következtek a vád és védebeszédok, amelyek elhangzása után az elnök a tárgyalás folytatását délután fél négy órára halasztotta.

Az ítélet.

Délután négy órakor hirdette ki Gerdánovits Sándor elnök az ítéletet. A törvényszék Dicker József gyárigazgatót a vád alól felmentette, Knotz Szilárd soffőrt azonban elítélte három havi fogházra és egy évre eltiltotta az automobilvezetéstől. Az indokolás szerint Dicker nem volt elítélhető, mert ugyanátadta Horovitznak a kocsit, de nem folyt be abba, hogy milyen sebességgel hejtsanak vele, ki és hány ember és hogyan üljen fel rá. Knotzot bűnösnek kellett kimondani, mert neki tiltakozni kellett volna az ellen, hogy Salgóné is felüljön a kocsira és azonkívül tulgyorsan hajtott. Knotzot két évi korona pénzbírságra is ítélték. Az ügyész felbbezett.

Visszavont

főorvosi pályázat.

— Az aradi és megyei orvosok szolidaritása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Megírtuk, hogy aradi orvosok a munkásbiztosító pénztárral új szerződést kötnek és a szerződés szövegét már meg is állapították. Ezt a javaslatot azonban fel fogják terjesztani az Országos Munkásbiztosító pénztárhoz és csak azután fognak az alapon szerződést kötni az aradi pénztárral, ha az országos pénztár azt jóváhagyja. Mivel azonban az aradi Munkásbiztosító Pénztár a végleges szerződés teljes megállapítása előtt pályázatot hirdetett az üresedésben levő főorvosi állásra, azért az orvosok szükségesnek tartották, hogy ebben a kérdésben állást foglaljanak és hangsúlyozták, hogy a főorvosi állást csak új szerződés alapján kívánják betölteni. Mivel a Munkásbiztosító Pénztár azt hihette, hogy ebben a kérdésben az aradi és megyei orvosok között nincs teljes szolidaritás, azért az orvosok ma délutánra gyűlést hívtak egybe, amelyre megívitatták Flesch Nándort, az Országos Orvos Szövetség főtitkárát is. Flesch dr. meg is jelent a mai értekezleten, hogy személyesen győződjék meg, vajjon meg van-e az aradi és megyei orvosok közt a teljes szolidaritás?

Az értekezletet ma délután a Városházán tartották meg és azon Bersos Béla dr. vármegyei főorvos, az orvos szövetség elnöke elnökölt. A mai értekezlet kimondotta, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy főorvosat addig választani nem lehet, amíg az állami munkásbiztosító hivatal jóvá nem fogja hagyni a végleges szerződést és addig a pénztár területén lakó orvosok közül egyetlen egy sem fog pályázni a hirdetett főorvosi állásra és ha valaki eddig már beadta volna pályázatát, az is vissza fogja

vonná, minthogy az egész orvosi kar a legteljesebb összhangban működik együtt a pénztári orvosi kérdés megoldásában. Kijelentik, hogy a közös tárgyaló bizottság ülésén lefolyt szerződés tervezetét magukra nézve kötelezőnek tartják, ha az állami munkásbiztosító hivatal ezen szerződés tervezetét három hónapon belül jóvá hagyja. Az értekezlet ajánlotta azt is, hogy a tárgyaló bizottságot akként állítsa össze az összehívandó közgyűlés, hogy abban Paretz György dr., Löwinger Miksa dr., Werner Miksa dr. és Hecht Arnold dr. legyenek.

Ennek az ügynek van különben személyi érdekessége is, nevezetesen Hermann I. Károly a már meghirdetett főorvosi állásra beadta pályázatát, azonban a mai határozat értelmében azt visszavonta és míg a most megbeszélgetett szerződést teljesen nem hagyta jóvá minden fórum, addig sem aradi, sem megyei orvos a főorvosi állásra nem nyújtja be pályázatát.

Egy millió szénbányász sztrájkja.

— Zavarok az ipari üzemekben. —

Távirati tudósítás.

London, március 1.

Angolországban ma megkezdődött a nagy bányász-sztrájk, amiről hetek óta jöttek a táviratok. A sztrájk hatása már ma, az első napon is igen szomorú eredménnyel mutatkozik az iparkörzetekben. A vasut, a gyárak, mindenféle üzem, amelynek szénre van szüksége, kénytelen üzemét megszorítani, ha ugyan egyáltalán folytathatja a munkát.

Tegnap este az ország valamennyi szénbányájában abbahagyták a munkások a munkát és ma az egész országban megkezdődött a sztrájk. Egy milliónál több munkás megszüntette a munkát. Az iparkörzetekben már most kezd mutatkozni a szénhiány. Több gyárban már tegnap nem dolgoztak és ma számos gyárigazgató kijelentette, hogy kénytelen a gyárat bezárni. A vasúttársaságok ma azt jelentik, hogy kénytelenek a vasúti forgalmat megszorítani. A sztrájkoló munkások nagyon bizakodó viselkedést mutatnak. Sok városban utcai felvonulást rendeznek. Az általános figyelem Dél-Kelet felé fordul, ahol a bányatulajdonosok a minimális bér elismerését következtetesen megtagadják. Senki sem tudhatja, hogy meddig fog a sztrájk tartani, talán négy napig, de esetleg négy hétig is.

Az óriás sztrájk, amelyben már most is egy milliónál több munkás vesz részt, az egész országban megkezdődött. Számos városban, így Manchesterben és Lancasterben már a legközelebbi napokban valamennyi gyárban szünetelni fog a munka. Sportkörökben még attól is félnek, hogy sok lövészeny el fog maradni, mert számos utlovas, aki egyuttal tiszt is, azt a parancsot kapta, hogy helyőrségében maradjon. Sztrájkoló bányamunkások tegnap este Walbotte állomás közelében egy tehervonatot ki akartak siklatni és a vonat elhaladása előtt a síneket fölszedték. Szerencsére a vonatvezető az utolsó pillanatban megtudta állítani a vonatot. Londonban fél millió gyári munkás sorsa a szénválságtól függ. A sztrájk egyébként is előre veti árnyékát. Az idagenforgalom majdnem egészen megszűnt és sok amerikai és más országokból való utas inkább elmegy Párisba, hogy a sztrájk által okozott zavarokat elkerülje. A csapatok a kaszárnyákban kon-szignálva vannak.

Tegnap hivatalos kommuniké szerint Asquith miniszterelnök a bányamunkások orszá-

gon kongresszusán mondott beszédében kijelentette, hogy ha a bérminimumot a tárgyalás segítségével nem lehet elérni, a kormány el van határozva, hogy más eszközökkel valósítja meg. Kérdés, hogy a szénipar megfelelő föltételekkel zavartalanul folytassa üzemét. Föl-szólítja a bányamunkásokat, hogy a részletek tárgyalására megfelelően tág teret biztosítsanak. Óriási felelősség terheli azoknak vállát, akik megakadályozzák e cél elérését, mely oly könnyen elérhető. A helyzet most ismét több reményre jogosít. Azt hiszik, hogy a bányamunkások a bányatulajdonosok által a bérminimumot illetőleg követelt garanciákat meg akarják adni.

Börtönre ítélték az aradi postatolvajt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Trutia Tódor, a Karolina-utcai posta tolvaja állott ma a bíróság előtt. A fiatal bűnös, akit a vádirat lopás büntetével vádolt, a tárgyaláson nem tagadta bűnét, a kihallgatott három tanu is felismerte benne a fosztogatót és így a törvényszék több enyhítő körülmény tekintetbevételével 1 évi börtönre ítélte.

Délelőtt tíz órakor nyitotta meg Bittó József kir. táblai bíró a tárgyalást. A védelmet Micskei Szevér dr. ügyvéd látta el, a közvédat Eckensberger Károly dr. képviseli.

A vádlott az általános kérdések során előadta, hogy 21 éves, salatnai születésű, nőtlen kocsifényező segéd. Esután elmondotta, hogyan követte el a tettet.

— December 12-én — mondotta a vádlott — a Karolina-utcai postahivatalba mentem, hogy bélyeget vásároljak. Először nem gondoltam semmi rosszra, csak amikor Varga Emilia postamester előttem megláttam a sok pénzt, akkor ötlött az eszembe, hogy jó volna ezt a pénzt elvenni. Moziban már sokszor láttam hasonló dolgokat és mindjárt el is határoztam, hogy ki-lesem az alkalmas pillanatot.

— Este hat órakor már csak hárman voltak a hivatalban. Megvártam, amíg ezek is elmentek, akkor beléptem. Egyenesen a Varga Emilia asztalához mentem és ott egy csomó pénzt felkaptam. Erre az egyik postáskisasszony megfogta a karomat, a másik pedig az ajtóhoz ment és ott kiabálni kezdett. Egy revolverrel rájuk ijesztettem és azután kiszaladtam a hivatalból.

— Kiérve az utcára, a Ferenc tér felé kezdtem szaladni. Mikor már odaértem, akkor meglassítottam a lépésemet és sétálva a Varjassy-utca keresztlé haza mentem. Otthon már a háziasszonyom és a két lakótársam a postarablásról beszéltek. A pénzt, amikor lefeküdtem, ágyamban dugtam el, de egész éjjel nem tudtam aludni. Elhatároztam, hogy a pénzzel hazamegyek Zalatra és ott asztalosműhelyt nyitok.

— Másnap reggel elmentem munkába, de kikértem a munkakönyvemet és felvettem hátralékos fizetésemet. Délután mindenfelől vásároltam, este hétkor pedig elutastam Gyulafehérvárra. Ott az Európa-szállóban szálltam meg. Este megolvastam a pénzemet, 5110 korona volt. Másnap délelőtt egy rendőrőrmester és egy detektív értem jöttek és elfogtak.

Trutia Tódor töredelmes vallomása után Varga Emilia, Nyakas Róza és Borbély Mariska postakezelőnőket és Dombi János szolgát hallgatták ki. A tanuk lényegtelen vallomásaikban a tolvajlás részleteit mondták el úgy, amint azt már a vádlott előadta. A tettet valamennyien felismerték Trutiában.

A bíróság rövid tanácskozás után lopás büntetésben bűnösnek mondotta ki Trutiát és enyhítő körülménynek véve büntetlen előéletét, fiatal korát, beismerő vallomását és azt, hogy a tett elkövetésére alkalom kínálkozott, a novella alapján 1 évi börtönrre ítélte a vádlottat. Trutia belenyugodott az ítéletbe, az ügyess azonban a büntetés súlyosbításáért fellebbezett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Provánszi vándor, operett. Gy. bérlet.

A provánszi vándor.

(Operett 3 felvonásban. Irta: Franc Wolf. Zenéjét szerzerzte Rieger Alfréd. Bemutató előadás.)

Súlyos feladat rossz librettóra jó zenét írni. Ezzel birkózik meg Rieger Alfréd, egy nagyon talentus komponista, aki idáig librettistának ötlészegény szövegéhez méltóbb témára érdemes zenét komponált. Riegernek sok dalmata, sok invenciója, nem közönséges formaérzéke és szíadus hangszerezése olyan kvalitások, melyek szép sikerek várományosává teszik a fiatal szerzőt. Muzsikája inkább az operaszerű komolyságra törekszik, bár tánczenéjének üde ritmusa, néhány humoros zenés ötlete a könnyed operett színerben is erősnek mutatja Rieger. Rokonszenves tehetség, akit méltóbban szolgálhatott volna valamelyik tehetséges szövegíró. Az ő sikerét honorálta a közönség, nyílt színen is gyakran hangzott fel az elismerés tapsa, felvonások végén pedig többször hívták a lámpák elé a jelenvolt aradi származású zeneszerzőt. Rieger nagyapja, Pichler zenetanár volt, akinek kitűnő hangzású nevére még ma is hálásan emlékeznek az aradiak.

A bemutató gondos előadásából a siker legnagyobb része Diósey Nusió volt. Pászor tolettjeiben ragyogó látvány volt a bájos primadonna, jókedve, kellemes éneke, hangulatba hozták a közönséget. Neogrády Dórának és Győző Alfrédnek fényes estét szerzett Kertay Ernőnek, egy nagyon tehetséges fiatal zeneszerzőnek pompás táncszerzeménye. Csupa ötlet, patlogó eleveensék ez a kis zene, melyre háromszor kellett Neográdynak és Győzőnek táncukat megismételni. Huszár Károly vette még ki részét a sikerből.

A közönség elnézte a librettó hiányosságait és szívesen tapsolt a zenei résznek és a szereplőknek. H. G.

* Via Villany Aradon. A világhírű táncművész hűtőn és kedden lép fel az aradi színházban. A Münchenből kiindult művészi körut meghozta a maga sikereit, mert nemcsak írók és művészek, de a nagyközönség is mindenhol melegen ünnepelte a táncosnőt, aki földmúlt Miss Sidsza Daneant és tulszárnyalta Miss Maud Allant művészetének klasszikus szépségeivel. Budapesten 30 estén át zsefolt ház előtt produkálta magát Villany kisasszony és ezen még utol nem ért vendégszereplési rekordidő alatt zajos sikereket aratott. Táncában nincs frivolitás, nincs bántó prudéria, hanem a táncművészet legfinomabb technikai árnyalatai nyertek plasztikus formákat. A bécsi Künstlerhausban végzett produkció után az osztrák festők legkiválóbbja bírálatát így foglalta össze: „Művészet ez tőtől-talpig a kinek jó az ízlése, ezekben a mutatványokban csak a megkristályosodott költői ihletet és átszellemülést látják. Nemcsak nőknek, de művészi hajlamu fiataloknak is megmutatnám Villanyt, hadd finomuljon ízlésük és érzésük.” Hétfőn a Szép Heléna kerül színpadra, amelynek első és második felvonása után mutatja be Villany kisasszony művészi táncait, míg kedden a Dollárkirálynő van műsoron; e napon szintén kétszer lép fel a világhírű meztelen táncosnő.

* A Provánszi vándor másodszer. Zsolt nézőtér előtt, a külső siker minden jegyében folyt le a Provánszi vándor bemutatója. Az operette egy csapásra megnyerte a közönség tetszését, a bájos szöveg és az azt kísérő melodikus fűlbemázó zene megtette a hatását: a Provánszi vándor bekerült a kasszadarabok közé. Az operettet a társulat szombaton másodszer játssa, a főszereplők ezúttal is Dióssy, Neogrady Dóra, Polgár, Huszár, Győző és a társulat többi elsőrendű tagjai.

* Sztojka Annus sikere. Thury Elemér soproni színtársulatánál nagy sikerrel vendégszerepelt a heten Sztojka Annus. A Mignon Philinijében általános feltűnést keltett szép hangjával és stílusos énekművészetével. A soproni lapok nagy elismeréssel emlékeznek meg Sztojka Annus sikeréről.

* Vasárnapi előadások. A színtársulat vasárnap délután a régi idők egyik leghíresebb, legszebb operettjét, a Rip van Winklét játssa. Ennek az előadásnak külön érdekessége az, hogy újból fellép Scheiber Ferike, Scheiber Lajos vasuti vendéglős fiacekja, aki a legutóbb nagy sikerrel debütált az aradi színpadon Adrien szerepében. — Vasárnap este immár harmadszor a nagy sikert elért, bájos meséjű, melodikus operettet, a Provánszi vándor-t adja elő a társulat. Az operett a premier szereposztásában kerül színpadra.

* Az orosz ballet. Budapestről írják: Új színeket és fiatal, erőteljes zenét hoz a balletszínpadra az orosz ballet. Fokine, a genialis koreográfus és Bakst a díszlet és ruhatervező teljesen szakítottak a régi túllszoknyás, szimmetriás balletrendezéssel. Minden egyes táncos individuális külön életét éli, minden öltözet egyéni és jellemző, az uniformisnak nyoma sincsen. A kitaláló és tervező talentumát egyszerű táncosok követik nyomon. Leírhatatlan harmonikus minden, amit ezek produkálnak. Őszinteségük meggyőző voltát, s az eleven élet illúzióját épen a végsőkig következetesen keresztül vitt stilizálás adja meg. Egy álomszerűen gyorsan röppenő, lehellet könnyű kis darab: Weber Aufforderung zum Tanz-át játssa a zenekar, csupa fehérség, leányszoba, aranyház, fára ezüst holdsugár hull, fehér karosszékben fehér Biedermayer ruhában Karsavina kisasszony. Keskeny gyerekkéz elhullatja a piros rózsát — milyen izzó piros is a nagy fehérség közepette — s a nyílt ablakon besurran Nijinsky, a rózsaszellelem. Képtelen könnyed, súlytalan pergéssel, előreláthatatlan ívű, valószínűtlen szökésekkel szédítő forgatagban ragadja magával a holtra fátadó fehér leányt, a kézcsohlói egyetlen mozdulatával szerelmesen bucsuzik s a rózsával ékes szitakötő test már fel is röppent az ablakon át a hold felé; álomszerűen könnyed és letompított színű volt az egész produkálás. — Ilyen mesészerű a többi balletszám is. Ezek a csoda emberek a mesét megleleveníő emberek európai körútjukban hozzánk is érkeztek most. A budapesti Népepera látja néhány estén át vendégül az oroszokat; s aki csak teheti — menjen mesét nézni, csodát látni!

* Provánszi vándor bájos ének betétje, a házasság be szép — már kapható Juhász és Társasánál. Ára 2 korona.

* Zola, Pascal orvos az Athenaeum könyvtár legújabb köteté már kapható Juhász és Társasánál, Andrássy-tér 16.

* A szerelem gyermeke. Szombaton utoljára mutatja be az Uránia színház jelenlegi nagy slágerjét, Urban Gad nagyszabású drámáját A szerelem gyermekét. Kevés kinematografikus felvétel keltett olyan általános feltűnést, oasztalan tetszést, mint ez a nagystílusú dráma, mely a reális életet viszi a színpadra, emberek szenvedélyeit, bűneit és gyengeségeit tárja elénk a realizmusnak olyan színeivel, melyhez kevés hasonlót láttunk mozgófényképen. A darab szereplői nagy művészetükkel teljessé teszik a hatást. A hősnő ragyogó szépsége, lebilincselő bája egy csapásra meghódítja a nézőt. Partnerei valamennyien művészetük legjavával járulnak a sikerhez. A szombati utolsó előadásra érdekesnek tartjuk felhívni a közönség érdeklődését, megérdemli a kép és megérdemli az Uránia, hogy ilyen élvezetben részesítse a publikumot. 175

* Feltámadás. Tolsztoj híres regénye után készült szenzációs dráma lesz az Uránia vasárnapi premiéréje. Ezt a mély pszichológiájú darabot az orosz cenzura eltiltotta. 175

* A próba-kisasszony. (Az Apolló új slágerje.) Az óriási sikert aratott detektívalágerek után, amelyeknek váratlan meglepő fordulatokkal teli, idegigazító történetei a publikum lelkebe markolóak, megnyugvás, csöndes enyhülés-képpen egy modern társadalmi drámát mutat be szombaton az Apolló-színház, amelynek Próbakisasszony a címe. Egyszerű, talán mondhatni megszokott történet, mely az életben igen gyakran lejátszódik s épen ez az egyszerű csöndes történet az, amely a maga tragikumával megkapja a közönség szívét s részvételt szánakozással nézünk arra a szerencsétlen leányra, aki kétségbeesett vergődéssel menekül boldogsága megrontója elől. Marcella, a szép „probiér-nanzeil”, elkábitja az üzlet tulajdonosát, aki folytonosan ostromolja szerelmével. De Marcella tisztességes leány s inkább otthagyja helyét, csak hogy az ajjas ajánlat elől meneküljön. Más városba megy, hogy magának megfelelő állást keressen, s öreg, beteg édesatyjának a mindennapi kenyeret megszerzeze. Az állomás találozik Arturral, egy gazdag ifjával, akit ő szegénynek hisz s beléjeszeret. Amikor megtudja, hogy szerelmese dúsgazdag, menekülni szeretne, de hiába, a szerelem rabigába hajtotta őt, nem tudja elhagyni a fiatalembert, aki vel mindenfelé, színházakba, szórakoztató helyekre eljár. Itt találkozik Andrásossal, volt gazdájával, aki azt gondolja, hogy most már könnyű lesz Marcellát magáévé tenni. Meglesei, hogy Arthur mikor nincs odahaza s felkeresi a leányt. Szemtelen, tolokodó magaviseletével s azzal a fenyegetéssel, hogy tönkreteszi boldogságát, annyira ingerli a leányt, hogy ez — meglepedkezve magáról — egyetlen revolverlővéssel végez megrontójával. A gyönyörű, drámai érvel megírt és megjátszott képet szombaton mutatja be először az Apolló. 177

Vallásos házaspár.

(A kik megtagadták az anyakönyv aláírását. — Különös esküvő Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Az aradi anyakönyvi hivatalnak nem szoktak mozgalmas napjai lenni sem abban az értelemben, hogy valami sürűn jelentkezzenek a születést bejelentő, vagy házasságot kötni akaró felek, sem pedig abban az értelemben, hogy Szondy Béla nyugalmát valami szenzációs események zavarnák meg. Sűrűn, egyhangú hivatal ez, noha a legromantikusabb szerelmi regénynek szövevényes és titkos utjai is csak itt végződnek. Azonban mire Szondy páter abba a helyzetbe jut, hogy felöltse az alkalomhoz méltó selyem atlatst, vagy fekete posztó attiláját, közigazgatási aktává válik a legpoetikusabb és leglángolóbb szerelem is, amelynek nyilvánosságra szánt adatait gömbölyű betűkkel rubrikázzák el.

Ma azonban az anyakönyvi hivatal személynéte szokatlanul ideges és flegmájából kivetkőzött volt. Egyszerre két szokatlan esemény zavarta meg a nyugalmukat.

Tizenhatodik esztendője, hogy az országgyűlés megalkotta az állami anyakönyvekről szóló törvényt és azóta nem mulott el nap, hogy a születési, halálozási, vagy házassági anyakönyvet töresen zárták volna le Aradon. Ma azonban egyetlen születést, egyetlen halálozást és egyetlen házasságot nem jelentettek be, ami természetesen élénk szóbeszédre adott alkalmat a munka nélkül maradt tisztviselői karnak.

Ennél az eléggé nevezetes, de negatív eseménynél azonban az anyakönyvi és házassági praxisban eddig egyedülálló pozitív kázus kellett feltűnést. Nyolc nappal ezelőtt a budapesti hetedik kerületi anyakönyvi hivatalból értesítés érkezett Aradra, amelyben az ottani anyakönyvvezető jelzi, hogy a törvénynek megfelelően felhatalmazza az aradi anyakönyvvezetőt arra, hogy Tóth Ferenc fővárosi szabótulajdonos és Vékus Mária házasságkötésénél

közreműködje. Ez a körülmény még nem keltett feltűnést, mert a törvény megengedi, hogy a házasulandó felek az esetben, ha bármely okból rájuk nézve akár keblemetlen lenne a lakóhelyükön való házasságkötés, vagy más körülmények játsszanának közre a helybeli anyakönyvvezető felhatalmazása alapján, idegen helyen lépjenek házasságra. Azonban, mint kitűnt, Tóth Ferenc és Vékus Mária egybekelésénél az anyakönyvi törvényben előírt egyik igen fontos kelléknek be nem tartásáról volt szó és ez a nüansz állítja a házaspár viselkedését a hírhedt Barkóczy eset mellé.

Mikor Tóth Budapestben az illetékes anyakönyvvezető előtt megjelent, hogy Vékus Máriaival egybekeljen a következőket jelentette ki:

— Az én, valamint menyasszonyom vallásos meggyőződése tiltja, hogy mi polgári tisztviselő által kötött házassági aktus érvényességét elismerjük és azért kijelentjük már most, hogy a felveendő anyakönyvi jegyzőkönyvet nem írjuk alá és ugyanígy fognak cselekedni tanuk is. Mi csak azért fordultunk a polgári hatósághoz, mert ezt a törvény rendeli és mert enélkül katolikus pap egyháziilag nem áldja meg a házasságunkat, már pedig mi csak a templomban kötött házasságot tartjuk igazi házasságnak.

Mint hogy a törvény nem intézkedik világosan, vajjon ilyen kijelentés után érvényes házasság köthető-e polgári hatóság előtt, mert csak azt követeli meg határozottan, hogy úgy a vőlegény, mint a menyasszony igen szóval tartoznak kijelenteni, hogy egymással házasságra lépnek, a budapesti anyakönyvvezető a felek nyilatkozata által oly esetet látott, amely lehetővé teszi, hogy egy idegen hatóság az ő meghatalmazása folytán működhessek közre. Tóth Ferenc kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, ha Aradra kell mennie polgári házasság megkötése céljából.

A vőlegény és a menyasszony, valamint Vasváry Ferenc és Németh Pál budapesti lakosok, házassági tanuk leutaztak Aradra és miután okmányokkal igazolták, hogy Budapestben a kihirdetés megtörtént és a budapesti anyakönyvvezető meghatalmazása hivatalos uton már leérkezett, Szondy Béla anyakönyvvezetőt kérték, hogy kösse meg házasságukat. Szondy felfogása az, hogy érvényes házasság köthető akkor is, ha a felek megtagadják az anyakönyvi jegyzőkönyv aláírását. Tehát a házasságot megkötötte s felszólította a vőlegényt és a menyasszonyt, továbbá a tanukat az aláírásokra, azonban ezek vallásos meggyőződésükre hivatkozva az aláírást megtagadták. Az aktus megtörténte után az anyakönyv megfelelő rovataiba a következő bejegyzések kerültek:

„Jelen házasságkötésnél alulírt anyakönyvvezető a budapesti VII. kerületi anyakönyvvezető 1912. február 15. napján kelt 265/II.1912. számú anyakönyvvezetői felhatalmazása alapján működött közre. Vőlegény és menyasszony és tanuk kijelentették, hogy vallásos meggyőződésüknél fogva az anyakönyvet nem írják alá. Szondy Béla anyakönyvvezető.”

A rendkívüli és még soha elő nem fordult esetről Varjassy Lajos polgármester jelentést tesz a kerületi felügyelőnek és a belügyminisztériumnak.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	337
Szerkesztőség (csak éjjel használható)		
Mellékállomás	—	131
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	—	131
Nyomda	—	131

HIREK

A géprepülők aradi iskolája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Megírtuk néhány nappal ezelőtt, hogy Teleky Tibor gróf, a kiváló magyar pilóta Varjassy Lajos polgármesternél az iránt érdeklődött, vajon megnyerhető lenne-e a törvényhatóság ahhoz, hogy az Aradon létesítendő első magyar géprepülő iskola felállítását erkölcsileg és anyagiilag támogassa. A gróf részletesen megírta, hogy mire lenne szüksége, mit kér a várostól és azt az óhaját fejezte ki, lépjen vele érintkezésbe a polgármester, hogy azelőbbi bővebben tárgyalhasson a városról nézve is nemcsak érdekes, de nagyjelentőségű kérdéssel. Az Aradon létesítendő géprepülő iskola eszméje nemcsak a tanács tagjainál, hanem a törvényhatósági bizottság sok előkelő tagjánál rokonszenves fogadtatásra talált és már az előzetes érdeklődés arra bátorította fel a polgármestert, hogy Teleky grófot Aradra invitálja és itt a helyszínen szükséges terepszemléket elvégezze és a kérdést a közgyűlés számára megérlelje. Ezt meg is írta a grófnak a polgármester, aki nagy reményeket fűzött aradi utjához és kilátásba helyezte, hogy mi-helyt ideje megengedi, leutassik.

Az utazás azonban elmarad, mert a polgármester, valamint Lőcs Rezső tanácsnok Budapestre utaztak és így ott léptek érintkezésbe Teleky gróffal. Ugy tudjuk, hogy teljes megállapodásra jutottak. A tárgyalások folyamán pontosan precizizozta újból kívánságait és ezek szerint a pénzbeli szubvenció nem lenne akkora, mint amennyit első ízben kért. Kijelentette, hogy a pilótaiskolát a város által emelt kettős hangárban három teljesen felszerelt Bleriot-géppel kezdené meg és ő maga jönne le Aradra, hogy az iskolát vezesse és mindaddig itt tartózkodnék, míg tanítványai közül olyan alkalmas pilótát tudna nevelni, aki az iskolát abban a szellemben vezetné tovább, amelyben ő azt megkezdte. A polgármester, valamint Lőcs Rezső tanácsnok is újból biztosították a gróft, hogy a maguk részéről a legmelegebb és a legmesszebbmenő támogatásban részesítik vállalkozását és felszólították, hogy most már terjessze be a törvényhatósághoz írásban is kívánságait, hogy a márciusi közgyűlés már érdemben határozhasson.

— A király márciusi programja. Bécsből jelentik: A király március 20-ika táján várja a német császár látogatását, azután Gödöllőre megy, ahol két hétig marad. Ezen idő alatt többször megy át Budapestre, de a hivatali ünnepeket már ismét Bécsben tölti. Az a hír, hogy részt venne a magyarországi nagy hadgyakorlaton, nem felel meg a valóságnak.

— A német császár a királynál és a trónörökösénél. Budapestről jelentik: Vilmos német császár március 20-án Bécsbe utazik Ferenc József látogatására, honnan másnap Biarritzba megy, ahol Ferenc Ferdinándot látogatja meg, aki holnap utasik családijával Biarritzba és négy hetet tölt ott. 22-én a német császár Velencébe megy, ott találkozik az olasz királlyal, majd innen 24-én Korfuba megy, ahol a később odaérkező császárnővel több hetet fog tölteni.

— Adományok. Andrányi Károly báró és Gross József (Lippa) 100–100 koronát, egy aradi részvénytársaság pedig 200 koronát adományozott az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének. Az adományokért ezúton mond hálás köszönetet az elnökség.

— A közös pénzügyminiszter látogatása. Budapestről jelentik: Bilinszky László lovag pénzügyminiszter ma este Tuslószy Lajos dr. osztályfőnök kíséretében Budapestre érkezett. Holnap meglátogatja a magyar kormány tagjait.

— Márciusra fagyos napokat jósolnak. Egyik kiváló meteorológus írja a következőket az enyhe februári napokról: „A pompás napok, a melyek enyhe levegővel és napsütéssel köszöntöttek reánk az utóbbi hetekben, nem tekintethetők még a tavasz kezdetének és nincs kizárva, hogy a téli zord időjárás még visszatér egy kis bucsuzkodásra. Egészen valószínű ugyanis, hogy hideg napok következnek reánk március folyamán. A februári idők enyhesége különben nem szokatlan dolog. Ha pedig a higanyszálkák a hőmérőnkben, azon sem kell csodálkozunk, mert a korábbi évek följegyzései szerint +13 foknál melegebb idők is jártak már februárban. Egy pár évvel ezelőtt egy ízben +17 fokra emelkedett a meleg februárban. És eme tavaszi februári napok dacára is nagy hidegek következtek márciusban. Volt olyan idő is, mikor nulla alá süllyedt a higanyszálka és följegyezték azt is, hogy évekként ezelőtt egy ízben — 10 fokot mutatott a hőmérő. Sőt, hogy tovább menjünk és az idő megbízhatatlanságát kellőképpen illusztráljuk, nem szabad elfelejtünk azt a tényt sem, hogy mintegy tíz évvel ezelőtt egy szép májusi napon — 2,5 foknyi hideg volt. A melegebb napok azért vannak februárban, mert a nap már magasabban áll fölöttünk és a sugarai is erősebbek. Középeurópában és Oroszország fölött legnyomás van. A minimum Angolország fölött székel és ameddig ezt az egyensúlyt nem zavarják meg északnyugati szelek, addig szép idők várhatók.

— Tízezer korona az első névszerinti szavazásért. Budapestről jelentik: A kormánypárt egyik dúsgazdag tagja, a híres bácskai Dugyerszki Gedeon, ma tízezer koronát vesztett a politikán. Ugy történt a dolog, hogy néhány hét előtt a Hungaria vendéglőben a kűtörő obstrukcióról beszéltek munkapártiak és függetlenségek. Dugyerszki ezt mondta:

— Minden pénzt adok, hogy többé nem lesz névszerinti szavazás. Návay kijelentette, hogy nem engedi meg!

— Én minden pénzt adok, hogy május elsejéig egész csomó névszerinti lesz, — felelt a Justh-párti Beck Lajos.

Erre fogadtak Tízezer koronába. Esedékes: az első névszerinti szavazás elrendelése után. Ma pedig eldőlt a fogadás sorsa.

— Megnyerte Beck a fogadást! — konstalták örömmel az ellenzékiek a folyosón a névszerinti alatt.

Justh Gyula kíváncsiskodott:

— Mi van a pénzzel, barátom?

— Még nem kaptam meg, felelt — Beck Lajos.

— No csak nézz utána!

Dugyerszky nem volt a házban s így nem fizethetett. Beck nyugodt: biztos a pénze a bácskai nábobnál.

— Az aradi Munkás Otthonépítése. Az aradi Munkás Otthon építő bizottság azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a Ferenc József városrészben adományozott telket irassa a tanács az Otthont építő egyesület nevére, mert március hónapban meg akarják kezdeni az építkezést. Az átvás azonban egyelőre nem lesz lehetséges, mert a katonai kincárnak az Övértéren levő zsilipre szorgalmi joga van telekkönyvileg feljegyezve és míg ennek törlesztése a város engedélykiratát nem kap, nem rendezheti az Övértér telekkönyvét és nem adhatják át a telket az egyesületnek. A tanács meg fogja tenni a lépéseket, hogy a törlési engedélyt kiessközölje, minthogy azonban ez csak a hadügyminisztérium útján történhetik meg, az építkezés megkezdését hosszú időre kell majd elhalasztani.

— A titokzatos ékszerész. Bécsből jelentik: Löwy Albert párisi ékszerész tegnapelőtt megjelent a bécsi rendőrségen és elmondotta, hogy amint Párisból Bécsbe utazott, utközben elloptak tőle negyedmillió frank értékű ékszert. Tegnap este Löwy elhagyta Bécs városát. Párisból ma a bécsi rendőrség azt az értesítést kapta, hogy Löwy megbízást kapott egy 75 000 frankos ékszer ügyben és 45 000 koronát késhoz kapott. Az a gyanu, hogy ezt az összeget elcsikkasztotta és az egész dologt csak kieszelte, hogy föllevezesse a rendőrséget.

— A leszerelt tanár-sztrájk. Mai lapunkban írtunk arról, hogy az aradi román tanítóképző intézet tanárai sztrájkmozgalmat kezdtek, mert a szentszékek folyton halogatta fizetésük rendezését. Azt is megírtuk, hogy az illetékes tényezők tagadják a sztrájkmozgalmat. Ma a következő levelet kaptuk ez ügyben:

Tekintetes Szekeresztőség! Beccs lapjokban „Lszerelt aradi tanár sztrájk” cím alatt megjelent információk nem felelnek meg a valóságnak. A tényállás az, hogy a vezetésem alatt álló intézetnél a tanári fizetések rendezése alatt állanak és a jóakaró szentszék kikérte a tanári kar véleményét is, ez pedig egy rideg számokban foglalt tervezetet dolgozott ki. A szentszék nem bocsátkozott ezen tervet tárgyalásba, hanem a tegnapi plenáris ülésen Pap I. János püspök ur ó méltósága jóakaró expozéja alapján döntött a megfelelő jövedelmi források fölött, egyben méltányolva a tanárok rossz anyagi helyzetét, menten minden külső pressziót 1, 600 koronás fizetésjavítást folyóított a tanároknak a végleges fizetésrendezésig. A memorandum, sztrájkmozgalom és az intézet elhagyásával való fenyegetés mesébszerű. Fogadja öszinte tiszteletem nyilvánítását Ciorogarin Romulusz, az aradi gör. kat. román tanítóképző intézet igazgatója.

Nagyon természetesenek találjuk, hogy az igazgató ur vádi a szentszéket és a román püspököt és hogy szépíti a tanárok indokolt föllépését. De hiszen ebben a kérdésben nem is az a fontos, hogy az igazgató urnak mi a véleménye, hanem az, hogy a tanárok öntudatos föllépésének meg volt az örömdetes eredménye.

— Megölte a fióbert. A közeli Lőkősháza község határában halálos baleset történt ma délután. Bódi István állomásfelvigyázó kien-cses fióberttel vadászni indult. A fegyvert vállára akasztotta s nem vette észre, hogy a váltóór kisfia utána lopózkodik. A fiu hátulról pajkosságból megrántotta a fegyver ravaszát, s a fióbert elslült. Agolyó a nem messze haladó munkások egyikét fältörvön érta. A munkás néhány perc múlva kiszenvadott. A viaszgálat megindították, hogy terhel e valakit felelősség a halálos balesetért.

— Eltűnt sertéskereskedő. Szabadkáról jelentik: Egy dúsgazdag sertéskereskedő rajtélyes eltűnése napok óta izgalomban tartja Szabadka város rendőrségét és közönségét. Csermetics István sertéskereskedő a múlt szombaton elutasott a városból és azóta nyoma veszett. A sertéskereskedő szombaton déiben távirati értesítést kapott Kolozsvárról, melyben egyik üzletfele közli vele, hogy nagyobb vásár kínálkozik, jéjjön azonnal Kolozsvárra. Csermetics nyomban vonatra ült és elutazott. Felaségével abban állapodott meg, hogy hűtfőre visszajön. Tegnapig azonban a sertéskereskedő nem adott életjelt magáról. Felesége rosszat sejtve, a rendőrségre ment, ahol Partich Ernő főkapitánynak elmondotta az esetet és segítséget kért. A szabadkai rendőrség azonnal telefonon érdeklődött Kolozsvárról Csermetics után. Innen azonban azt a felvilágosítást adták, hogy a sertéskereskedő az utóbbi időben nem járt a városban, azazt is megállapították, hogy a sürgőnyt, melyben Csermeticsot Kolozsvárra hívták, nem az üzletfele adta fel. Ezek után csaknem kétségtelen, hogy a sertéskereskedő eltűnéséhez bűntény fűződik. A rendőrség széleskörű nyomozást indított. Csermeticsnál elutazásakor 18 000 korona volt.

— Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása Fischer Mór Arad, üveg, porcelán, lámpa és diasművészet kereskedése Andrássy-tér 20. Városi és megyei telefon 568.

— Szájuknak a temesvári cigányok. Temesvárról jelentik: A temesvári cigányzenészek a múlt éjjel egy józsefkülvárosi vendéglőben gyűlést tartottak, amelyen mintegy kétszáz cigány jelent meg. A gyűlésen Györgyevics Mita primás elnökölt, aki jelentette, hogy a vendéglősök és kávéosk nem hajlandók a cigányzenészek kérélmét teljesíteni és akár csak kényes fizetést is adni. Bizik azonban benne, hogy akciójuk eredményével fog járni és erőt és buzdítást merít a temesvári közönség támogatásából, mely akciójukat szívesen fogadta és elítélte a kávéosk és vendéglősök rideg eljárását. A cigányülés ezután nagy lelkesedéssel kimondotta az általános sztrájkot, mely ma este kezdődik. A cigányok esküt tettek a nemzeti színről zászlóra, hogy kitartanak, míg céljukat el nem érik. Az egyik lelkes cigányprimás jobbkezét a zászlóra tette és ünnepiesen azt mondotta:

— Száradjanak el kezem ujjai, ha bajtársaimnak adott szavamat megiszem.

Ezután sorba letették az esküt a többiek is. Elhatározták, hogy memorandumot készítenek és elküldik az ország cigányegyesületeinek. Temesvárról tehát a mai estétől kezdve nem szól a muzsika. A közönség körében akció indult meg a cigányok követeléseinek teljesítése érdekében.

— Fölvonulnak hétfőn a budapesti szociálisták. Budapestről jelentik: Boda Dező főkapitány nem járult hozzá a szociálista munkásság március 4-iki tüntetés menetéhez, mert nem engedhette meg, hogy a tüntetés tömege a parlament elé vonuljon s ugyanazok eltiltotta az utána tervezett népgyűlést, főképpen azért, mert nem jelölték meg a napirendjét. Boda a délután folyamán kijelentette, hogy meg fogja engedni a fölvonulást, ha a szociálisták olyan utirányt választanak, amely elkerüli az ország hársát. A szociálista pártvezetőség erre ma újabb bejelentéssel, illetőleg kérvénnyel fordult a rendőrségre és olyan utvonatlat jelölt meg, hogy a főkapitány megadja a fölvonulásra az engedélyt.

— Aki a szobaleányokat férjhez adja. Régi irások regélnék róla, hogy hajdanán, amikor még a gazdasági kérdések nem emelkedtek olyan rettenetes kínai-falat a család és cseléd között, nem volt ritkaság az ünnep, melyen együtt örült az egymás öröme a gazda és munkás, amikor ott táncolt a kenyéradó a cselédje menyegzőjén, amikor még asszonyt kérni se röstelte a gazda a jó munkásának. Ezek azonban réges régen estek meg, azóta igazán ritka csoda, ha hirt hall az ember efajta dolgokról, ha arról olvashat, hogy békés megértésben, megbecsülésben él egymás mellett és egymásért a család és a cseléd. Ilyen divatjamúlt, feledésbemerült, zománcos história elevenedett meg tegnap Nagyváradon, immáron nyolcadszor: a régi Nagyvárad egyik patriciusa, Anfricht Mór adta férjül szobaleányát, Tóth Marit. — Még így is, egészen egyszerűen is valami csöndes meglepettség vett erőt az emberen, amikor régi idők ilyen szép példája ismétlődik meg mostan, de sokszorosán meghatóbb, kedvesebb a dolog, ha tudjuk, hogy Anfricht Mór ezúttal nyolcadik szobaleányát adta férjhez. Az ilyen kiházasításokban mindig részt szokott venni az egész család, amely pedig — tudjuk — sok-sok tagból áll. Anfricht Mór a násznagy, ő ad némi hozományt a cselédnek, a fiúk és vők vésnek ajándékot és a lakodalmi vacsorát ott tartják meg Anfricht Mór házában az előkelő család minden tagjának részvételével.

A cseléd világban nagy esemény az ilyen esküvő. Mert Anfricht Mórknál mihelyt egy szobaleányt férjhez adtak, egymást töri a sok jelentkező, aki mind ebben a házban akar szolgálni. Bizony: mintha valóságos pályázatot hirdetnének a szobaleány pozícióra.

— Fedák így ír: Tisztelt doktor ur! Mikor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felségek előtt énekelhettem, a Felségek asszony kérdésére, hogy mivel tüntettem el híres magyar szepilőmet, csak annyit feleltem: „Havasi Gyopár Crém” Felség! Gratulálok, mondta ő kegyesen. És ugyanezt mondom én Önnek. Fedák Sári. 5093

— Pénz farsangi szükségletekre, dacára a magas kamatlábnak, mégis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök Szűcs F. Vilmosnál Karolina-utca 8.

— Katona zene. Március 3-án, vasárnap este a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében a helybeli 83. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karnagy személyes vezetésével mellett válogatott műsorral hangversenyt rendez. Müncheni Hofbrausör csapólas! 1309

— A „Simai” fele gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek. 953

— Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházaiban Andrassy-tér 16. sz.

— Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volna, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Flia Weltzer János-utcában egyesített könyv- és papírkereskedésben. Telefon 517. 6071

— Hogyan óvjuk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyúkszem-bütyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai” cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4871

— Tavaszi divatlapok Kerpelnél. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézet helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

TARKASÁGOK.

(Ötször öt.) Egy aradi ügyvédnek van egy igen élénk eszű fiacskája. Még csak első elemibe jár, de eskü alatt kihallgatott tanvallomása szerint már a büntetőtörvénykönyvben is jártas.

A multkoriban felszólította az iskolában a tanító:

— Mondd meg nekem, hogy mennyi ötször öt.

A fiú csodálkozva nézett a tanítóra, majd megvetően mondotta:

— Még azt sem tudja a tanító ur?

(Az adós válasza) Vannak egynehányan ebben a kedves városban az embereknek ama fájából, akik alpereseknek születtek. Pistalemberek azok, akiknek elvük, inkább még két adósságot csinálni, mint egyet megfizetni.

Ebből a fajtából való X. nr is. A nevét talpintatlanság volna kiírni, de meg amugy is széltében ismerik. Elve, hogy csakis a legvégső esetben fizet s elvéhez ragaszkodik is. A napokban felkereszte egyik hiteltelősége. A derék kereskedő kért, könyörgött, sirt, mindhiába. Végre elunta a dolgot s erősebb hangon szólalt meg:

— Utoljára kérdem, fizet e, vagy sem?

Az adóst egyáltalán nem hozta ki a flegmájából ez a felszólítás sem.

— Hát kérem, ha már választást enged, akkor inkább nem fizetek.

(Történelem órán) A törzsszaktól egyik tagjának nagy fájdalmat és bánatot okoz az, hogy fia nagyon rosszul tanul. A gyerek — harmadik gimnazista — élénk eszű fiú, de a tanulásra semmi módon sem lehet őt rávenni.

A multkoriban a történelem tanára examinálta.

— Fiam, mond meg, mikor uralkodott V. István?

A fiú mélységesen hallgatott. A tanár rá akart piritani s korholni kezdte:

— El fogsz bukni a történelemből. Te nem tanulsz semmit. Egyetlenegy történelmi évszámot se tudsz!

A fiú pityeregve felelt:

— Kérem szépen tanár ur, én valamennyi évszámot tudom, csak azt nem, hogy — mi történt abban az évben.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése a hó 2-án, szombaton este 8 órakor a Kánya-féle sörözőkban rendezte havi választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

VIDÉK.

Uj körörvos. Az újonnan szervezett radnai körörvosi állásra Heinrich Béla drt megválasztották, ki Radnán rendelését már megkezdte.

Ünnepelt körjegyző. Szép ünnepség keretében folyt le tegnap Possevits Géza solymosvári körjegyző 25 éves jubileumának ünnepzése, máriaradnai lakásán. Tiszteletére összegyűltek a radnai járás jegyzői kara, élőkön Salacz Gyula főszolgabíróval, azonkívül jóbarátai és tisztelői. Dálban az ünnepelt jegyző vendégül látta az összes tisztelőit, amikor Salacz Gyula főszolgabíró átnyújtotta a radnai járás jegyzői karának fénykép albumát, mint a kartársak tiszteletének symbolumát. Azonkívül keresetlen, de meleg szavakban méltatta az ünnepelt érdemeit, melyet 36 évi közigazgatási szolgálatban töltött.

A radnai kaszinó tegnap tartott közgyűlésén elnökölt: Salacz Gyula, titkárrá Beles Jenő dr., könyvtárossá: Szikora Béla, pénztárossá: Kemény Ferenc, ügyészszé: Avramescu Vasul dr., választmányi tagokká: Bradeán Athanász dr., Bécsy Dező, Jakovszky Mihály, Mágory János, Mairovitz Adolf dr., Csanász József, Urzu János dr., Kömives István, P. Legrini József és Walthier Adám dr. lettek megválasztva.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

— Leszállt a petroleum ára. Az utóbbi időben minden háztartásunkat árárohamosan emelkedett, aminek az egyedül elfogadható oka az, hogy a termelők és gyárosok kartellre lépve mesterségesen szöktették fel az árakat. Most öröndetes hírt hallunk: mint megbízható forrásból értesülünk, a petroleum kartell feloszlott. Ennek következményeképp a petroleum ára 100 kilogrammonként 2 koronával fog esni.

— Az aradi piac árai. 1 csomó saláta 1—8 fillér, 1 drb. kalarabé 2—10 fillér, 1 drb. kelpáposzta 2—8 fillér, 1 drb. tök — fillér, 1 kötés retek 2—6 fillér, 1 rakás spenót 10—12 fillér, 1 rakás sóska 4—12 fillér, 1 kiló burgonya 8—9 fillér, 1 drb. káposzta 10—50 fillér, 1 kötés vörshagyma 4—6 fillér, 1 kötés zöldhagyma 2— fillér, 1 kötés foghagyma 6—30 fillér, 1 kötés zöldség 4—14 fillér, 1 drb. zeller 2—14 fillér, 4—5 drb. tojás 40 fillér, 1 liter tej 18—26 fillér, 1 csomó tehénturó 10—30 fillér, 1 liter tejfel 100—120 fillér, 1 kiló vaj 240—300 fillér, 1 drb. rántani való csirke 120—160 fillér, 1 drb. csirke sütni 200—220 fillér, 1 drb. tyúk 280—350 fillér, 1 drb. káppan 350—400 fillér, 1 drb. sovány liba 500—600 fillér, 1 drb. kövér liba 800—1200 fillér, 1 drb. sovány kacsa 250—300 fillér, 1 drb. kövér kacsa 500—600 fillér, 1 drb. pulyka 500—800 fillér, 1 drb. karfiol 10—50 fillér, 1 kiló fehér kenyér 30 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marhahús eleje 152 fillér, 1 kiló marhahús hátulja 163 fillér, 1 kiló pecsenye 195 fillér, 1 kiló borjúhús 200 fillér, 1 kiló borjú szelet 240 fillér, 1 kiló sertés hús 192 fillér, 1 kiló sertés karaj 200 fillér, 1 kiló zsir 184 fillér, 1 kiló szalonna 163—240 fillér, 1 kiló juhhus 136—144 fillér, 1 kiló bárányhus — fillér.

Tetra higénikus csecsemő
kelengye
főelárusító helye (legolcsóbb gyári árak!)

Bársony Andor
harisnya-, kötött és szövött-
áru üzletében kaphatók
Arad, Szabadság-tér 17. sz. Telefon 642. sz.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

A kedvező időjárás következtében az őszi vetésekről jó hírek vannak forgalomba. A gabonaüzlet irányzatára ezen körülmény laphatólag hat.

Elkelte a mai piacon:

800 mm. buza	10.60—10.80
200 mm. tengeri	8.60—8.70
— mm. rozs	9.50—9.60
— mm. árpa	8.80—8.90
— mm. zab	9.20—9.30

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 1

Készárú.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínai, vételkedv mé sékelt, 15 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Natúrda.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912. április	11.71—11.72	11.73—11.74
Buza 1912. május	11.63—11.64	11.64—11.65
Buza 1912. október	10.82—10.83	10.84—10.85
Ros 1912. április	10.30—10.31	10.39—10.40
Ros 1912. október	9.00—9.01	9.07—9.08
Vegyes 1912. május	8.66—8.67	8.73—8.74
Zab 1912. április	9.9—9.93	10.01—10.02
Zab 1912. október	8.25—8.26	8.32—8.33

Az árak 50 kilonként számolva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Március 1. —

Magyar aranyárak 4 ⁰ / ₁₀₀	109.90
Magyar koronajárak 4 ⁰ / ₁₀₀	89.85
Magyar koronajárak 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	78.40
Magy. földterh. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	91.25
Horvát-szlavon földterh. kötvény	92.25
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	213
Tízszázab. és szegedi sorsjegy kölcsön	149.89
Osztrák járadék papírban	95
Osztrák járadék esztibe	8.25
Osztrák járadék aranyban	114
Osztrák koronajárak 4 ⁰ / ₁₀₀	90.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	169
Osztrák-magyar bankrészvény	19.75
Magyar hitelbank-részvény	868.50
Osztrák hitelintézet részvény	657
Osztr.-magy. államvasúti részvény	744
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.67 ¹ / ₂
London vista	240.85
Páris vista	95.42 ¹ / ₂
20 márkás arany	28.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. március 1.

Buza (szekvány-minőség):

75 kilogrammos	10.75—10.85
77	10.85—10.90
78	10.95—11.00
79	11.05—11.10

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10.85—10.75
Ros	9.25—9.30
Árpa	9.10—9.23
Zab	9.10—9.15
Vegyes	8.50—8.55

Kőbányai sertéspiac.

— Márc. 1

Január 29. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 154—156 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi február hó 27. napján volt készlet 20532 drb. — 1912. február hó 28-án felhajtott 701 drb. — 1912. február 28-án elszállított 62 drb. — 1912. febr. 29. napjára maradt készletben 21171 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: kellemesebb.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1912. március hó 2-án

C. bérlet

C. bérlet

A provánszi vándor.

Operette 3 felvonásban. Irta: Francz Wolf. Fordította: Harsanyi Zsolt. Zenéjét szerzte: Rieger Alfréd. Kar-nagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

A grófnő	Dióssy Nusi.	Nanon	Neogrady D.
Pontrichord	Polgár S.	Gáspár	Győző A.
Guillardin	Csáky F.	Hans Donner	Huszár K.
Moristac	Cseh Ferenc.	Testin báró	Keller I.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szombaton, 1912. március 2-án:

1. Jóhelyre jutott tolvaj. Humoros. — 2. A gyáva Mayer. Kacagtató. — 3. A szerelem gyermeke. Dráma 3 felvonásban. Irta: Urban Gaad. 3000 méter. Sláger kép.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

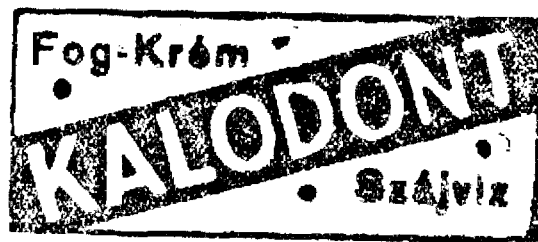
az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1912. március 2-án:

1. Palkó szökik. Humoros. — 2. Fialat korunkból. Humoros. — 3. Próbá kisasszony. Dráma a világvárosi életből. Szenzációs nagyhatású sláger-kép 2 felvonásban. — 4. Tontolni és a csacsi. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódagasan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni. — Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

6913.

NYILTÉR.*

Tisztelettel fölkérjük a

Benoid Gyári Részvénytársaság

ama részvényeseit, kik törvénybiztosította jogaikat a f. hó 7-ére kitűzött

rendkívüli közgyűlésen

érvényesíteni akarják, hogy egyöntetű eljárás céljából a mai napon (szombat) délután 6 órakor a Központi Kávéház külön termében megjelenni sziveskedjenek.

1308

Több részvényes.

No most legalább magad is tapasztaltad,

hogy Fáy valódi sződeni ásványpasztillája nem hagyja cserben az embert s hogy még a legkétségbeesettebb helyzetben is csodát művel. Ma ponpásan énekeltél, pedig tegnap nem is volt hang a torkodban s ezt csak a sződeninek köszönheted. Fáy valódi sződenije a gyógyszerárban, ásványvízkereskedés és drogériában 1 korona 25 fillérért kapható. Ne hagyjon utánzatot magára erőszakolni.

6681

GYÖRGY MENYHÉRT
ÉS TÁRSA

Elegáns SZABOTT AR!

Angol raglánok,
Selyem köpenyek,
Posztó-felöltők, TELEFON 855.
Leányka-kabátok,
Gyermekek-kabátok,
Angol costumeok,
Trotteur costumeok,
Leányka-costumeok,
Divat-aljak. SAJÁT MŰHELY!

1128

Arad, Andrassy-tér 8. szám.

A Minorita-templommal szemben

Varga Kálmán

női divatterme, Aczél Péter-utca 2.

Párisi és londoni szövet-
ujdonságai megérkeztek.

A hölgyközönség szives
figyelmébe ajánlom. 991

LIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben dobo-
zonként 8, 6, 4 és
2 korona helyett
4, 2 és 1 koronáért

árusittatnak
amíg a készlet tart
INGUSZ L. és Fia

könyv- és papirkereskedésében
Weitzer János-utca
Telefon 517.

Helybeli
képeslapok
darabja
4 és 2 fill.
Képes
művészkartyák
leszállított árban.

— — — — —
Egy 7 és egy 3 szobás modern
lakás **kiadó.** Bővebbet az
üzletben.

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes;
árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik
csakis készpénz ellenében beszerezni.
Egyes tárgyak

minden elfogadható árért
adatnak el.

E héten csipke és szalag maradékok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

23 mtr. vág vászon 6.—, 6.50, 7.—, 7.50
minden celra alkalmas minőség.

Schroll-féle sifonok nagy választék,
finom asztalneműek, abrosz és szalvéták
leszállított árban

Női tavaszi köpenyek 7.50—9.50 frt.
minden színben vannak.

Leányka posztó gallér kapucnival 2.50
kezdve.

Női szövet aljak 2.50 frt. reklám ár! Finomabb 3.50—4.75.

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

MOSKOVITS

Anatomiai cipőgyár

Fiókja: Arad, Szabadság-tér 18.
HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON: 218. SZÁM.

Tavaszi cipőárjegyzékének kivonata:

Férfi barna Chewrau füzös cipő	... 10.— kor.
Férfi barna Chewrau füzös amerik...	13.— kor.
Férfi barna Chewrau gombos amerik	17.— kor.
Női Chewrau abbá	... 7.50 kor.
Női Chewrau spangnis	... 7.50 kor.
Női világos sárga füzös félcipő amerik	17.— kor.
Női barna Chewrau félcipő gombos...	10.— kor.
Férfi és női cipő különlegességek;	10.— 13.—
	17.— 22.— 28.— korona
Gyermek, fiu és leány cipők:	1.50-től 13.—ig.

**Szabott árak! Elsőrendű
munka! Tartós! Kényelmes!**

Csak a
minőség

6681

róvén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

a hygienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

2890—912.

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A magyar korona országai területén bel- és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzforgalmi, szállítási s bármilyen más hasznahajtó célból nyereményre alakult vagy üzletben tartott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti jövedelmeik után, anélkül, hogy ezek a bányaadóról szóló törvény határozmányai alá nem esnek, az 1875. XXIV. törvényekben meghatározott elvek és szabályok szerint adóznak.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatói vagy ügyvezetői a városi adóhivatalnál 1912. évi március 15—31. közötti időben benyújtandó üzleti jövedelem-bevalláshoz a részvények utáni osztalékok, illetőleg kamatok felosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozatnak szabályszerűen hitelesített kivonatát s a vállalat, egylet jövedelmi mérlegét (nyereség és veszteség-számláját) csatolni tartoznak. Ha a jövedelem-mérlegben más községekben levő oly fióközletek jövedelmei is befoglaltatnak, melyek az

1875. évi XXIV. t.-e. 9. §-a szerint külön adóztatandók meg, e körülmény a fióközletre eső jövedelemnek kitüntetése mellett a bevallási iven megjegyzendő.

Az adóalap helyes megállapítása céljából a vallomáshoz csatolandó még:

1. A vállalat tulajdonát képező állampapírok vagy egyéb adómentes értékpapírok jegyzéke;

2. az üzleti költségek részletes kimutatása;

3. a közgyűlési határozatnak, a behajthatlan követelések törlésére vonatkozó kivonata.

Mindazok a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek, melyeknek igazgatóságai a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelemforrásokat az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból az adókötelezettek vagy adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlannul mondják be vagy titkolják, avagy hamis vallomást adnak, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883. évi XLIV. t.-cikk 100. §-a értelmében büntetettnek.

Arad, 1912. évi febr. hó 24-én.

A városi adóhivatal.

Automobil

Plugot francia gyártmány, 16 H. P. lóerős, hat személyes, kitűnő karban

6671

eladó.

Megtekinthető:

TELTSCH ADOLF

fűrészgyárában Makón.

4348—912.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület gróf Serényi Béla földművelésügyi minster ur ó nagyméltósága védnöksége alatt a ministerium anyagi támogatása mellett folyó évi május hó 16, 17 és 18-án Brassóban országos állatkiállítást rendez.

Közelebbi felvilágosítást nyújt az e jelen szám alatt irattárunkban fekvő leiratok, melyek a hivatalos

órákon belül bárki által betekintethető.

Arad, 1912. évi február hó 23.

A városi tanács.

3976—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi Minister 85075—VII—A—2/906. szám alatt kiadott körrendelet alapján meghagyom a gyümölcsstermelők és kert tulajdonosoknak, hogy a mező és kert gazdaságban nagyobb károkat okozó rovarok ellen való hathatós védekezés céljából a téli hernyófészkeket, lepke tojásokat, valamint a vértetű és carázfészkeket alaposan irtás k. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtásra.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az, aki a fentebb elsorolt irtásokat f. év március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás költségére minden további értesítés nélkül hatóságilag lesz folyamatba téve és ezen kívül az 1894. évi XII t. cz. 95. §. k.) pontja alapján 5 napi elzárásra, átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntelve.

Arad, 1912. évi február hó 24-én.

Sarlott,
főkapitány.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE
Aradi és csanádi vasutak palotájában

NYÚJLUNK A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZETENKET,
HOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL
FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIÁLLÍTÁSÚ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

Braun N. Antal

Ajánlja a n. é. építető közön-
ségnek dusan felszerelt

festékraktárát, Arad, Boros Béni-tér 7. (Telefon 387.)

továbbá építőanyagokat, u. m.: cement, mész, vako-
lati kőport, fűdöcserep, stucatur nád fonat, beton-
csövek, cementburkolati lapok stb. stb. legolcsóbb áron.

Gipsz saját körösbányai gipszgyárából.

Stock-
Cognac
Medicinal

hivatalos ólomzárral
ellátott palackokban
mindenütt kapható.

5875
CAMIS
ÉS
STOCK
gőzüzemi gyárából
BARCOLA.

Alkalmi vételek
és eladások

Ékszer- és ékszertárgyakban

Arad legnagyobb és legismertebb ékszer- és ékszertárgyakban

Deutsch Izidor

Arad és ékszerész
Weitzer társaság, Miskolc-palota

Ékszer- és ékszertárgyakban

Arad és ékszerész, gránát és brili-
ánsok a legnagyobb árban meg-
vásárolhatók vagy más tárgyakra átválthatók
TELEFON 433. TELEFON 433.

Első emeleti
lakás

az
Andrássy-téren
banknak, vagy
más intézetnek
k i a d ó.

Bővebbet a kiadóban.

ARADI (Seelinger) M. A. Salac-utca 1. ARAD.
Uri, női és gyermekcipők raktára.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é.
közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mérték utáni megrendelések készítését megkezdtem.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség velem szemben tanúsított
régibizalmára hivatkozva kijelenteni, hogy a jövőben még nagyobb
erővel és jól ismert szakképzettségemmel, amelyet az elmúlt öt év
alatt még fokozottabban kifejlesztettem, állok az igen tisztelt rendelőim
és vevőim szolgálatára

Üzleti elvem a legjobb minőségű anyagból
dolgozni, mérsékelt árak mellett.

Készítek amerikai, angol és francia divat-
különlegességeket, ugyancsak fájós lábakra
orthopéd gyógycipőket.

Becsés partfogásukat kéri tisztelettel:

ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-UTCA 1.
TELEFON 902. JAVÍTÁSOK ELFOGADTATNAK.

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

**„DÓZSA-
kenyér”**

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

BOGSÁN ISTVÁN

építész- és építőmester műszaki irodája

Értesítem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy műszaki iro-
dámat megnyitottam. Elváll-
lok mindennemű épületek
tervezését és felépítését.
Költségvetésekkel díjtalanul
szolgálok.

1185

Arad, Vécsey-utca 7. szám.

Telefon 898.

Költözők figyelmébe!

Világos villágítási berendezésekkel
cellárokkal

együtt kedvező áron
melléti szobák és az alábbi

KOCH DANIEL

Világos villágítási berendezésekkel
Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Millio

ember használja

Kolozes

rekedtség, hurut, elnyálkás-
dás, torokhurut, fullasztó és
görcsös köhögés ellen a

Kaiser-fele

meilpasztillát

„3 fenyő” jeggyel.

6050 bizonyítvány orvo-
soktól és magán-
emberek elismerő levele a
legjobb ajánlás a biztos si-
kerre és közkedésre. Egyet-
len hasonló készítmény sem
tud ilyen hatást elérni. Kü-
lönösen kellemes és jóízű
cukorka. — 20, 40 és 60 fil-
lérás dobozban

Kapható: Gótori Pál, Kelen, Hajós Árpád, Rozsnyai Máttyás, Breuer Pál, Vojtek Kálmán és Ring Lajos gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban a Szentháromságban, Uj-Szt. Anna, Adler gyógyszerárakban, K. Pécskán, Ors Rezső, Pankó, Toffort Károly gyógyszerárakban, Krausz Elemér gyógyszerárakban, Zsigmondovics Géza és gyógyszerárakban, Lipka, Vojtek és Weiss drogeria Arad, Rozsnyai János gyógyszerárakban, K. Pécska és Székely Zoltán gyógyszerárakban, Csere, Bauer Károly gyógyszerárakban Kézdivásár.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) elegendő, 1 szelvény 17 kor.
csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekte szalonruhához 20. — K. és szilárd szövetet, turistalódot, selyem-kamagant stb. gyári áron küld mint megbízható és szilárd cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentősek. Szabott legolcsóbb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen ingyenes.

6861

Birkenheuer Miklós

Arad, Deák Ferenc-u. 40 a.

(Vass-szállodával szemben.) Telefon 890.

UJ ÜZLET

Ajánlja ujonnan megayilt fűszer- és csomageárkereskedését, melyet hosszú évi tapasztalatai révén a mai kor igényeinek és helyesen értelmezett közszükségletnek megfelelően szerelte fel.

Raktáron tart: friss prágai sonkát, karajt, finom felvágottat, mindennemű csomage-sztokat, francia és magyar pezsgőket, ugyancsak Cognac és liköröket, déligyümölcsöket. Vértelű narancsot és tiroli almát. Jókerülő és tanulóknak felvétetik.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy katonai egyenruházati és angol

uri szabó üzletemet

Weitzer János-utca (főpostával szemben) helyeztem át. 772

További szíves pártfogást kér, kitünő tisztelettel:

Karácsonyi Márton

katonai és angol uriszabó.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel. értesítem Arad-város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

965—912. pmsz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósága által kezelt „Hertschka Mór” ösztöndíj alapítvány egy gimnáziumi, két realiskolai és egy polgári iskolai helye az 1911—1912. tanévre megüresedett.

Felhívom azon gimnázium, real és polgári iskolai növendékeket, akik legalább féljeles, fél jó osztályzattal bírnak és az alapítványi helyeket elnyerni óhajtják, hogy a felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1912. év április hó 1. napjáig nyújtsák be. A pályázati kérvények Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához eljuttatandók és a pályázó legutóbbi iskolai bizonyítványával, a szülők illetőségét, vagyoni és családi viszonyait igazoló hatósági bizonyítvánnyal szerelendő fel.

Pályázhatnak:

1. szegény aradvárosi árvák,
2. aradvárosi szegény özvegyek fiai,
3. aradmegyei szegény árvák,
4. aradmegyei szegény özvegyek fiai,
5. aradvárosi szegény tanulók,
6. az 1—5. alattiak hiányában bármelyik jó tanuló.

Az ösztöndíjat Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága választja. A megválasztott az ösztöndíjat mindaddig megtartja, míg az aradi kir. főgimnázium, állami főreáliskola, illetve polgári iskola növendéke és az alapító által megkivánt előmenetelt t. i. a tantárgyak feléből jeles, feléből jó osztályzatot képes felmutatni.

Az alapítványi kamat egy-egy helyre eső része mintegy évi 150 korona, melyet az ösztöndíjas csak az iskolai év végén a megfelelő bizonyítvánnyal a város polgármestere előtt történt felmutatása után a városi tanács utalványára alapján szülőjével, vagy gyámiával együtt vehet fel a városi pénztárból.

Arad, 1912. február 27-én.

Varjassy,
polgármester.

Kinai

császárkeverék

Thea

10 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat

Németh Imre

cukorka kereskedésében.

Főüzlet:

Fórray-utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:

Andrássy-tér Központi szálloda mellett

Telefon 418.

837—1912. pm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett, a fizetés-rendezésnél a VIII. fizetési osztályba sorozott évi 8600 korona kezdő fizetéssel és 1040 korona lakbérilletményével javadalmazott árvaszéki ülnöki állásra állásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megüresedő a X. fizetési osztályba sorozott évi 2000 korona kezdő fizetéssel, 200 korona városi pótlékkal és 720 korona lakbér illetménnyel javadalmazott fogalmazói állásra pályázatot hirdetek.

Az árvaszéki ülnöki állásra pályázhatnak azok, kik az 1883. évi I. t.-c. 8. §-a illetve 5. §-a VIII. pontjában megjelölt képesítéssel, a fogalmazói állásra pedig azok, akik az 1883. évi I. t.-c. 8. §-ában megjelölt képesítéssel bírnak.

A pályázati kérvények a képesítést igazoló okmányokkal felszerelve Arad, sz. kir. város törvényhatósági bizottsághoz címezve 1912. március hó 8-g hivatalomban nyújtandók be.

Arad, 1912. február 19-én.

Varjassy,
polgármester.

104—912. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a 430 számú nagylegelő dűlőbeli 5 hold bérbeadása iránt folyó év március hó 4-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 30 korona 80 fil. évenként és holdanként bérleti idő 1911. október 1-től számított 6 év. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár, 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt venni csak szóbeli ajánlatokkal lehet.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi február hó 19-én tartott üléséből.

A gazdasági székek.

Tégla kapható

alulírott nál, a vasut

közelében levő

téglaagyár telepemről

KIRLE ANTAL

FLÓRIAN-UTCA 6b SZÁM.

1755—1912.

Hirdetmény.

A gazdasági gépek tulajdonosainak érdekében közhírré tesszük, miszerint az 1907. XIX. t. c. 8. §-a azt rendeli, hogy minden géptulajdonos a maga költségén köteles az összes gazdasági gépeknél alkalmazott összes munkásokat, ideértve a gépészt is, az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztárnál baleset ellen biztosítani, kivéven, ha meggyőződött arról, hogy az illető munkás a most jelzett pénztárnál mint I. vagy II. csoportbeli rendes, vagy rendkívüli tag, vagy a 120 filléres hozzájárulási díj lefizetése mellett, mint gazdasági cseléd, baleset esetére már különben is biztosítva van. Ha a gép tulajdonosa ezen kötelezettségének nem tesz eleget, ezen mulasztásából eredő teljes kárért a munkásnak, illetőleg a joguódainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle mulasztás nem terheli.

A törvény értelmében a gazdasági gépeknél dolgozó munkások biztosításáért a felelősség még abban az esetben is a géptulajdonost terheli, ha akár valamennyi gépmunkást, akár azoknak csak egy részét is nem a géptulajdonos, hanem a csépeletető gazda állítja a géphez.

Az iparigazolvány váltására köteles cséplőgép-vállalkozó mindazokat az alkalmazottait, akiket ő maga fizet, az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál tartozik biztosítani, ellenben azokat a munkásokat, akiket a csépeletető gazda ad a vállalkozó gépe mellé, a vállalkozó pénztárnál, hanem az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál tartozik biztosítani.

A gazdasági gépmunkások kötelező biztosítására vonatkozó bővebb felvilágosítást és utbaigazítást Dr. Angel István városi I. aljegyző tb. tanácsnok mint hatósági megbízott ad.

Arad, 1912. január 27.

A városi tanács.

2429—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala által közhírré tétetik, hogy a selyem tenyésztés védelme és selyemgubók beváltására vonatkozó hirdetmények az érdekeltek által a városházán a hirdetési táblán megtekinthetők.

Tenyésztés végett és eperfa csemetékért jelentkezni Lapuska Demeter Sága Pécskai-ut 6. szám alatti lakosnál lehet.

Arad, 1912. évi február hó 8-án.

Sarlot,
főkapitány.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyet

elefántcsontpapíron

= nyomva =

divatos kivitelben.

Eladó háztelkek
Ujmikelakán.

Novák Péter fürésztelepe mellett levő 10 holdnyi földterületből parcellázás

folytán eladó azonnal különböző nagyságu 20 háztelkek. .: Értekezhetni:

Dr. BEDŐ ÁRPÁD,
ügyvédi irodájában Apponyi-ut 1.
(a kultur-palotával szemben.)

Pulitzer Ármánd, fakeskedőiro-
dájában Boros Béni-tér 15. szám
alatt, a „Kereskedelmi Bank” és
Ujmikelakai község házában. 1222

Kiadóhivatal: József téri 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi „ 357. sz.

Diamant-nál

és ezekkel kapcsolatos munkákat bárhol, a legolcsóbb árakon, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Költségvetések díjtalanok.

ÚJ DROGERIA!

- Legjobb beszerzési forrása és dúsan felszerelt
- raktára az összes bel- és külföldi pipere-,
- illatszer, háztartási és betegápolási cikkeknek. ■

Angol, francia és német gyártmányu illatszerek:

London: Atkinson, Bayley és Crown Perfumery. — **Páris:** Cottan & Cie, Houbigan, Piver, Roger & Gallet, Cotty. **Hamburg:** G. Dralle. **Berlin:** G. Lohse. **Köln:** F. Mülhens. **Grác:** H. Kielhauser. **Prága:** F. Prochaska, stb. elsőrangú cégektől.

Arccrémek, arcvizek, arc-festékek, arcotörölőpapir, puderek, pirosítók, fehéritők, folyékony puder. ■
Puderkönyvek, puderező szarvasbőrök.

Angol, francia és magyar gyártmányu fogkefék. ■

Hajtük, csattok, fésűk, kefék nagy választékban.

Fog- és szájvizek, fogcrémek, fogpasták. ■

Hajvizek, hajfestékek, hajporok, brillantinok, hajkenőcsök, hajgöndörítők. ■

Kölni vizek, kölni sók. Fürdő-viz és szobaillatosítók.
Permetezők és illatfuvók.

Körömápolási kellékek, ollók, reszelők, csiptetők stb. darabonként és tokban (etui). Körömpasták, porok és vizek.

Szivacsok (természetes és gummiból) szivacsstartók, mosdóruhák és keztyűk. Poudre, fogpor, fogkefe és szappantartók stb.

Valódi angol rumok!

Valódi angol teák!

Magyar és franciacognacok.

Liqueur és rumkivonat.

Kötszerek az összes sebészeti és szülészeti cikkek. ■
Gummi-áru. ■

Valódi hollandi cacao.
Az összes tápszerek.

Fém-, padló-, cipő-tisztító és fényesítő pasták és viaszok. ■
Cipőruhák és kefék. ■

„ANGYAL” DROGERIA

TÖRÖK ANDOR ÉS TÁRSA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

231

TELEFONSZÁM 900.